Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

25 ЯНВАРЬ 1969 й.
4-йил чиқиши
ШАНБА
№ 21 (785).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● *Ўзбекистон КП шаҳар комитетида*

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИДАГИ КАМЧИЛИКЛАР ТУГАТИЛСИН

Шаҳар партия комитетининг бюроси «Билим» жамияти шаҳар ташкилоти иши ҳақидаги масалани муҳокама қилди. «Билим» жамияти шаҳар ташкилоти партия XXIII съезди қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорига амал қилиб, лекция пропагандасини ташкил этиш юзасидан маълум ишларни амалга оширганлиги таъкидлаб ўтилди. Саноат корхоналарида, қурилишларда, муассасаларда, ташкилотлар ва ўқув юртларида ўтган йил давомида турли темаларда минглаб лекциялар ўқилди.

Лекция пропагандасининг асосий мазмуни партия ва Совет ҳукуматининг қарорларини, ташқи сиёсат масалаларини, илмий муваффақиятларни, техника тараққиётини, илмий атеизмни меҳнаткашларга тушунтиришга қаратилгандир.

«Билим» жамияти шаҳар ташкилоти лекция пропагандасига олий ўқув юртлари профессор ва ўқитувчиларини, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ходимларини, ўрта махсус таълим ўқув юртлари, умумтаълим мактаблари ўқитувчиларини, инженер-техник ходимларни, партия активларини жалб этмоқда.

«Билим» жамияти шаҳар ташкилотининг аъзолари лекция пропагандасида турли форма ва методлардан фойдаланмоқдалар: олимлар коллективлари билан учрашувлар, тематик кечалар, савол-жавоб кечалари ўтказилмоқда. Оғзаки журналлар чиқарилмоқда. лекторийлар ташкил этилмоқда.

Шу билан бирга «Билим» жамияти шаҳар ташкилотининг лекция пропагандасини ташкил этиш соҳасидаги ишларида жиддий камчиликлар мавжудлиги Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг бюросида таъкидлаб ўтилди.

Лекция пропагандасини ташкил этишда илмий принциплар суст амалга оширилмоқда. «Билим» жамияти шаҳар ташкилотининг правлениеси шаҳарда лекция пропагандасининг ташкил этилиши ва унинг ташкилий ва ғоявий мазмуни устидан контроль қилишни яхши йўлга қўймаган. Бунинг оқибатида баъзан ҳаёт билан боғланмаган, коммунистик қурилиши практикасидан ажралиб қолган паст савиядаги лекциялар ҳам ўқилмоқда.

«Билим» жамиятининг баъзи бошланғич ташкилотлари ўқиладиган лекциялар сонини камайтириб юбордилар. Масалан, Октябрь революцияси номли заводда илгари ҳар ойда 80—90 лекция ўқилган бўлса, ҳозир 10—11 лекция ўқилмоқда. Лекцияларнинг бўлмай қолиши ёки бошқа вақтга тайинлаш фактларига хотима берилмаган. Баъзи лекцияларнинг методик савияси жуда паст.

Шундай ҳам бўлмоқдаки, баъзи лекцияларни ўқиш тушлик танаффус вақтига белгиланади. Лектор 15—20 минутлик вақт билан чегараланишга мажбур бўлади. Бундай лекциялар ишчилар ва хизматчиларда ҳеч қандай қизиқиш уйғотмайди. Фақат расмият учунгина ўтказилади.

«Билим» жамияти район ташкилотлари лекциялар ўқиш планларини бажармаётирлар. Лекция пропагандасининг тематик йўналишини анализ қилмаяптилар. Киров, Октябрь, Ҳамза, Куйбишев районларида худди шундай бўлмоқда. Масалан, Куйбишев районида ўқилган барча лекцияларнинг 40 проценти медицина темасига бағишланган. Сиёсий-иқтисод ва конкрет экономикага бағишланган лекциялар 3,6 процентни, давлат ва ҳуқуқ масалаларига оид лекциялар 1,7 процентни, илмий атеизмга оид ўқилган лекциялар 1,3 процентни ташкил этади.

КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорига бағишланган, буржуазия идеологиясига қарши кураш ҳақидаги, ёшларни интернационал ва ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга бағишланган лекциялар ўқиш қониқарли ташкил этилмаган. Лекция пропагандаси, айниқса меҳнаткашларнинг яшаш жойларида, аҳолининг ҳамма табақаларини қамраб олмайди.

Бу камчиликларнинг ҳаммаси «Билим» жамияти шаҳар ташкилотининг правлениеси ва аппарати шаҳарда лекция пропагандасининг ғоявий мазмунига ва лекцияларни ташкил этишга етарли эътибор бермаганлиги сабабли юз берган. Олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилар состави, олимлар, ижодий ташкилотларнинг ходимлари сафидаги кўп минг кишилик малакали лекторлар отрядидан етарли даражада фойдаланилмаётир.

«Билим» жамияти правлениеси лекторлар состави билан методик иш олиб боришни йўлга қўймаган. Халқаро темада ўқувчи лекторлар секциясидан ташқари барча секциялар, методик марказлар ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланмаган. Улар ўз имкониятлари даражасида иш қилмаётир, ўз зиммаларига юклатилган вазифани бажара олмаётир.

Шаҳар партия комитетининг бюроси лекция пропагандасини кучайтириш ва бу соҳадаги камчиликларни бартараф қилиш чораларини белгилади. Лекция пропагандаси марксча-ленинча назарияни, Лениннинг назарий меъросини, партия ва ҳукуматнинг қарорларини кенг тарғиб қилишга қаратилмоғи керак.

ҚУТЛУҒ САНА ТАРАДДУДИ

Профтехника таълими давлат комитети биносида профессионал техника билим юртлари партия ташкилоти секретарларининг республика семинар-кенгаши ўз ишини бошлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ташаббуси билан чақирилган бу семинарда доҳий юбилейига тайёргарликнинг бориши, ғоявий-сиёсий тарғиботнинг савияси сингари бир қанча муҳим масалалар муҳокама қилинади.

В. И. ЛЕНИНГА БАҒИШЛАНГАН ЛЕКЦИЯЛАР

«Лектор юборишингизни илтимос қиламиз». Шаҳарнинг турли қисмидаги ташкилотлар Тошкент Халқ хўжалиги институтининг партия комитетига шундай илтимос билан тез-тез мурожаат қилиб турибдилар. В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишланган лекцияларни ўқиш тўғрисида айниқса кўп илтимосномалар олинмоқда.

Доцент Р. С. Тоиров институт оталигидаги «Зафаршон» маҳалласида «Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсат тантанаси» деган мавзуда суҳбат ўтказди. Доцент И. С. Реут Ўзбекистон пойтахтида ишлаётган москвалик бинокорларга меҳнатни ташкил этиш ва иш ҳақининг ленинча принциплари тўғрисида сўзлаб берди.

Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикасининг меҳнатсевар коллективи бу йил жун ва ипак газламалардан кўплаб аёллар, болалар кўйлаклари ишлаб чиқаради. Шу кунларда корхона цехларида иш қизғин: Тикув конвейерларидан ҳар куни бежирим тикилган минглаб кўйлаклар чиқарилмоқда.

СУРАТЛАРДА: (юқоридан пастга) бадиий кашта гули тикиш бўйича ёш чевар Ножия Хабибулина шогирди Тамара Катицинага иш ўргатмоқда. Чевар тикувчи Муқаддас Сайфуддинова навбатдаги кўйлакни тикиш устида ишлаётир (иккинчи сурат) 2-тикув цехининг техника контроли бўлими контролёрларидан Н. Козлова, Н. Сураева ва М. Орипова ўртоқлар тайёр маҳсулотларни жўнатиш учун ҳозирламоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

ЗИЁКОРЛАР КЕНГАШИ

Тошкент область партия комитети мажлислар залида уч кун давом этган лектор ва пропагандистларнинг семинар-кенгаши кеча ўз ишини тугатди. Ҳозирги замон ҳалқаро проблемаларининг энг актуал масалалари ҳамда партия-ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини янада юксалтириш йўлида чиқарган қарорлари, КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг сўнгги пленумлари материаллари — семинарнинг бош мавзуи бўлди.

Семинар қатнашчилари филология фанлари доктори Л. Қаюмов, иқтисод фанлари доктори К. И. Лапкин, санъатшунослик фанлари кандидати Л. Хўжаева, тарих фанлари кандидати В. И. Шафер, республика «Билим» жамияти правлениеси раисининг ўринбосари И. В. Володин, Тошкент область лекторлар группасининг бошлиғи Т. Салоҳиддинов, ТуркВО лектори Березнякларнинг лекция ва суҳбатларини мароқ билан тинглашди.

ШОИРЛАР ЮБИЛЕЙИГА

Алишер Навоий номли республика марказий кутубхонасида ўзбек демократ шоири Фурқатнинг туғилганига 100 йил тўлиши муносабати билан унинг ижодига оид китоблар кўргазмаси ташкил этилди. Кўргазмадан шоирнинг совет даврида чоп этилган асарлари, у ҳақда ёзилган монографиялар, илмий-танқидий мақолалар, жами 30 га яқин асар ўрин олган.

Бундан ташқари, кутубхонада Эргаш Жуманбулбул ўғлининг 100 йиллик юбилейига ва таниқли шоир Туроб Тўланинг 50 ёшга тўлиши муносабати билан улар ижодига оид китоблар кўргазмаси ҳам ташкил қилинди. Кўргазмаларни китобхонлар зўр қизиқиш билан томоша қиляптилар.

ҚУРУВЧИЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА СЕМИНАРИ

Кеча республика қурилиш индустрияси, қурилиш материаллари саноати, қурилиш ва лойиҳа ташкилотлари бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг тўрт кунлик республика семинари ўз ишини тамомлади.

Семинар қатнашчилари капитал қурилишини ривожлантириш юзасидан КПСС XXIII съезди қарорларининг бажарилиши, қурилишда техника тараққиётини ривожлантиришни тезлаштириш йўллари ва бошланғич партия ташкилотлари ташкилотчилик ролини ошириш юзасидан бир қатор масалаларни муҳокама қилдилар. Улар партия ташкилотларининг перспектив планлаштириш юзасидан тажрибаларини ўртоқлашиб, умумий ва ҳисобот сайлов мажлисларига тайёргарлик кўриш практикаси ҳақида, партия ташкилотларида коммунистларни жойлаштириш, кадр танлаш ва тарбиялаш ҳақида ҳозирги замонда партия ташкилотларида идеологик масалаларни ҳал қилиш, қарорларни бажаришни текшириш сингари кўпгина масалалар тўғрисида фикр алмашдилар.

Семинарда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бўлим мудири М. С. Саидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат, республика халқ контроли комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР қурилиш саноати материаллари министрининг биринчи ўринбосари И. П. Дятлов, шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари И. П. Яшин ЎзССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, тарих фанлари доктори Р. Х. Аминов, қурилиш, лойиҳа ташкилотлари партия ташкилотларининг секретарлари ва раҳбарлари сўзладилар.

Семинарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

ЯНГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ Кеча Москва Давлат университетининг мажлислар залида СССР Фанлар академияси билан СССР Ташқи ишлар министрлиги совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказди. Конференция ишини бошқарадиган «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларининг учирилиши ва уларнинг муваффақият билан туташтирилишига, орбитадаги парвоз чоғида икки космонавтнинг бир кемадан иккинчи кемага ўтишига бағишланди.

◆ Ўзбекистон ССР Фанлар академияси вице-президенти Иброҳим Мўминович Мўминовнинг кўп йиллик илмий педагогик ва ижтимоий фаолияти 24 январда Тошкентда — А. Навоий номидаги театрда унинг 60 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда тақдирлаб ўтилди.

ДИДИНГИЗГА МОСИНИ ТАНЛАНГ

В. И. Ленин номидаги якка буюртмалар фабрикасининг коллективи хизматидан колхозчи деҳқонларимиз ҳам баҳраманд бўлишяпти. Бунинг учун колхозчилар шаҳарга тушиб вақтларини бекорга кетказмайдилар. Балки, чеварлар колхоз ва совхозларга бориб, аҳолидан ўша ернинг ўзида буюртмалар қабул қилишяпти.

Калинин районидаги Карл Маркс номли, «Ўзбекистон 40 йиллиги», «Ленинизм» ва бошқа хўжаликларнинг колхозчилари тошкентлик чеварларнинг кўрсатаётган беминнат хизматидан хурсанд бўлишяпти.

Колхоз клубларида янги моделдаги кийим-кечакларнинг кўргазмалари тез-тез ташкил этиб турилади. Ўтган йилнинг ўзидаёқ шу йўл билан район колхозчиларига 8 минг сўмлик маиший хизмат кўрсатилди.

— Яқин кунлар ичида,— дейди фабрика бош инженери ўртоқ Розиқов, — 41 ателье чеварлари «Ленинизм» колхозига бориб, колхозчиларга янги кийим-кечак намуналарини кўрсатиб, улардан буюртмалар қабул қиладилар. Биз бундан буён ҳам аҳолига бундай маиший хизмат кўрсатишни давом эттираверамиз.

«БИЗ ЖАСОРАТ ҲАҚИДА КУЙЛАЙМИЗ»

Тўқимачилар маданият саройида ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш масаласига бағишлаб ўтказилган университет машғулоти ана шундай деб аталди.

Маълумки, 23 февралда совет халқи, армия, флот жангчилари совет қуролли кучларининг 51 йиллик байрамини нишонлайди. 23 январдан эса ана шу санага бағишланган традицион оммавий мудофаа ишлари ойлиги эълон қилинди. Тўқимачилар саройида ўтказилган тадбир бу ишларнинг дебочаси эди.

Саройнинг кенг залига Улуғ Октябрь социалистик революциясининг, гражданлар урушининг қатнашчилари, офицерлар, ҳарбий билим юртининг курсантлари йиғилишган. Улар орасида Қишки саройни қўлга олишда қатнашган И. Чернецкий, гражданлар уруши қатнашчилари И. Легчиков, О. Китанов, С. Мадаминхўжаев, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Эшонқулов ва бошқалар бор.

Совет халқининг қаҳрамонона ишлари, туркистонликларнинг гражданлар уруши давридаги жасорати ҳақида М. Гай ҳаяжонланиб сўзлаб берди. Панфилов дивизиясининг собиқ полк командири Г. Ф. Кургановнинг чиқиши ҳам кеча қатнашчиларида зўр қизиқиш уйғотди.

Кеча Ленин ва Ватан ҳақидаги қўшиқлар билан тугади. Дилрабо бу қўшиқларни бадиий ҳаваскорлик коллективларининг қатнашчилари, ветеранлар, курсант ва томошабинлар жўр бўлиб айтишди.

Ленин район ҳарбий комиссариати, район комсомол комитети ва ДОСААФ ташкилотининг ташаббуси билан ўтказилган бундай тадбирлар таҳсинга сазовордир.

СУРАТДА: Чилонзорнинг В-23 кварталида Подмосковье қурилиш поезди бинокорлари томонидан яқинда бунёд этилган 9 қаватли янги уйлар.

Р. Абдураҳмонов фотоси.

ОТА-ОНАЛАР ДИҚҚАТИГА!

Устма-уст қор ёғиб, совуқ бўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги республикадаги барча мактабларда 1, 2, 3, 4-синфларда 25 январдан 29 январгача ўқув машғулотларини вақтинча тўхтатишга қарор қилди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

◆ ПАРИЖ. Париж даволаш муассасаларининг ходимлари маъмурлар ишлаб чиққан ва жумладан касалхоналарнинг ходимларини қисқартиришга қаратилган «тежаш» планига қарши яна 24 соатлик норозилик забастовкаси ўтказдилар. Шаҳар маҳкамаси майдонида митинг бўлди.

◆ БОГОТА. Бу ердаги Боливара майдонида Колумбия меҳнаткашларидан ўн минг киши қатнашган митинг бўлди. Улар мамлакатда қимматчилик авжига чиқаётганига қарши норозилик билдирмоқдалар, иш ҳақи оширилишини талаб қилмоқдалар.

◆ КАРАКАС. Медицина лабораториялари ходимларининг федерацияси коллектив шартнома тузилишини ва иш ҳақи оширилишини талаб этиб умумий забастовка эълон қилди. Бутун мамлакатни забастовка ҳаракати қоплаб олди. Каракас муниципиал врачлари ҳам забастовка эълон қилажакларини билдирдилар. Улар бу забастовка билан ўзларининг ушланиб қолган иш ҳақларини маъмурларнинг тўлашига мажбур этмоқчилар.

КАМБОДЖАНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПНОМПЕНЬ, 24 январь. (ТАСС). Камбоджа ташқи ишлар министрлигининг АҚШ ҳукуматига ва Сайгон маъмурларига юборган ва кеча Пномпенда эълон қилинган ноталарда айтиладики, Америка—Сайгон ҳарбийларининг 29 декабрда 4, 6, 7, 8, 10, 13, 14 январда Камбоджа чегарасида қилган иғвогарликлари натижасида камбоджаликлардан 5 киши яраланди ва бир киши ўлдирилди.

Шу муносабат билан Камбоджа Король ҳукумати қатъий норозилик билдириб, бундай ҳаракатларни тўхтатмоқ ва шикастланганларга етказилган зарарларнинг ўрнини тўлдирмоқ учун АҚШ ҳукуматидан ва Сайгон маъмурларидан самарали чоралар кўришни талаб қилади.

Инсон ҳақида ғамхўрлик немис еридаги биринчи ишчи-деҳқон кути[...]тининг асосий мақсадидир. Германия Демократик Республикаси[...] ҳарларда аҳоли учун ҳар йили кўплаб турар-жой бинолари[...]

СУРАТДА: Берлиндаги замонавий усулда қурилган ту[...]ри.

О. ЮНУС[...] бошқармасини[...]

ТАСС

ТОМОШАДА ТОМОША

Республика «Билим» уйига «Табассум» радио устахонасининг томошасига кириб, жуда кўнгилсиз воқеанинг устидан чиқдик.

Томоша бошланишига роса бир соат қолганига қарамай залда қадам босишга кафтдек ҳам жой йўқ. Минг ўринлик залга икки баравар одам киритилган. Йўллар тирбанд. Биров бақирган, кимдир портфелини йўқотган, кимдир ўриндиқларнинг қиррасидан дорвоздек юряпти. Ажабо, Бу қандай манзара? Азбаройи бетартибликдан ёқа ушладик.

«Билим» уйининг директори С. Пўлатов тартиб ўрнатмоқчи бўлиб, у ёққа, бу ёққа югуриб кўради-да, зўр бериб микрофонга пуфлайди — бефойда.

Томоша қолдирилди. Бундан бўлак чора қолмади. Артистлар ҳам, томошабинлар ҳам залдан чиқиб кетдилар.

«Билим уйи»да бундай манзара биринчи марта бўлаётгани йўқ. Бундай тартибсизлик «Билим уйи» очилгандан бери давом этиб келмоқда. Ортиқча билет сотиш, бетартиблик, одамларни истаганча залга қўйиш қачонгача давом этади?

«Билим» уйи чинакам маданият ва ором даргоҳи бўлиши керак! Ҳамманинг талаби ана шу!

Халқ контроли амалда

Пойтахтнинг саноат, транспорт, қурилиш корхоналари, ташкилот ва муассасалардаги халқ контроли группа ва постларига кўмаклашувчи активлар сони йил сайин ортиб бормоқда. Ҳозир шаҳримиздаги 1655 та халқ контроли группаси ва 1726 та постда 25942 актив иш олиб боряпти. Бу активлар составида 11626 ишчи, 6594 инженер-техник ходим, 6639 хизматчи, 410 пенсионер, 26 уй бекаси ва 647 студент фаол қатнашмоқда. Булардан 9807 киши, яъни учдан бир қисми коммунистлардир.

Халқ контроли группа ва постларининг ишини янада яхши йўлга қўйишда хотин-қизлардан 7821 киши яқиндан ёрдам беряпти.

Халқ контроли активининг бу катта армияси ўзлари меҳнат қилаётган саноат корхоналарида, муассасаларда нобудгарчиликка, сансалорлик ва хўжасизликка, талон-торожликка қарши муросасиз курашмоқдалар ва камчиликларни очиб ташламоқдалар. Улар давлат мулкини кўз қорачиғидек сақлаш, иқтисодий тежамкорлик учун курашиб, янги-янги резервларни топмоқдалар ва ишга солмоқдалар.

Халқ назоратчиларининг ўткир кўзи ва синчковлиги ишни яхши йўлга қўйишда корхоналар маъмуриятига, партия ва касаба союз ташкилотларига катта ёрдам кўрсатишга қаратилган. Уларнинг фаолиятлари ва бу камчиликларни бартараф этиш йўлида амалга оширган жойларда ташкил этилган «Халқ контроли амалда» стендида ҳамда «Комсомол прожектори»да ўз ифодасини топмоқда.

Бу саҳифада халқ контроли комитетлари ва группаларининг қилган ишлари тўғрисидаги мақолаларни ўқийсиз.

МАҲАЛЛИЙ САНОАТ ОҚСАЯПТИ

Шаҳар халқ контроли комитети Тошкент шаҳар Ижроия комитети маҳаллий саноат Бошқармасига қарашли корхоналарнинг пойтахт аҳолисини кенг истеъмол товарлари билан таъминлаш тўғрисидаги партия ва ҳукумат қарорларини қандай бажараётганлигини кўриб чиқди. Халқ контроли комитети бошқармада 1968 йил ўн ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш плани ошириб бажарилган бўлсада, бошқарма ишида жиддий камчиликлар ва нуқсонлар борлигини таъкидлаб ўтди.

Шаҳар маҳаллий саноат бошқармаси маҳсулотларнинг ассортименти бўйича ишлаб чиқариш планини доимо бажармай келаётир. Шу муддатда савдо ташкилотларига 57 минг сўмлик тикилган буюм, 19.9 минг сўмлик маиший химия буюмлари, 1 миллион 58 минг сўмлик турли хил товарлар. 476 минг сўмлик маданий-маиший буюмлар, 116 минг сўмлик ёритиш ускуналари, каравотлар кам етказиб берилди. Шунингдек, миллий ширинликлар ишлаб чиқаришни йўлга қўя олмагани сабабли бошқарма 1968 йилнинг IV кварталига белгиланган 235 тонна кондитер маҳсулотларини бера олмади.

Маҳаллий саноатга қарашли корхоналар аҳоли эҳтиёжини жуда сустлик билан ўрганаётганлиги сабабли, ўтмас молларни ишлаб чиқармоқда. Шунингдек, текширишда корхоналарда тайёрланган буюмлар сифати пастлиги аниқланди. Текшириб кўрилган барча буюмларнинг 56.3 проценти, жумладан, тўқимачилик-галантерея буюмларининг 82.9 проценти, каравотларнинг 65.5 проценти, маданий-маиший буюмларнинг 67.3 проценти, телевизион антенналарнинг 100 проценти белгиланган талабларга жавоб бермайди.

Маҳаллий саноат бошқармаси етарли контрол қилмаганлиги ва талабчанликни оширмаганлиги натижасида бошқармага қарашли 1-тикув фабрикаси. тикув-драп фабрикаси. каравот заводи, «Электробитприбор» заводи ўн ойлик планни бажармади.

Айниқса, каравот заводи йил бўйи ёмон ишлади. Ўн ойда 29 минг 511 та, жумладан, 19 минг 850 та қисман никелланган, 7 минг 940 та ўсмирлар, 1187 та болалар каравотини етказиб беролмади.

Заводда ишчиларга маош беришда 47.4 минг сўм ортиқча харажат қилинган, жарима, пения ва етказиб берилмаган маҳсулотлар учун 59.2 минг сўм бекор кетган. Иш қониқарсиз ташкил этилганлиги, маҳсулотлар таннархининг қимматлашганлиги корхонага 110,2 минг сўмга тушди. Жамғарма тўплаш плани атиги 35 процент бажарилган.

Заводда қимматли материаллар эҳтиётлаб сақланмайди. Завод директори Б. И. Егай молиявий тартиб-қоидани бузади. давлат маблағларини совуриб, қонунсиз аванс берган, хизмат вазифасини суистеъмол қилиб, завод кассасидан 210 сўм қарздор бўлиб қолган.

Каравот заводи директори Б. И. Егай ишда хўжасизлик қилгани ва молиявий тартиб-интизомларни қаттиқ бузгани учун ўз вазифасидан четлаштирилди.

Маҳаллий саноат бошқармасининг бошлиғи Б. Ғуломовга мавжуд камчиликларни тезда бартараф этиш учун тадбир-чоралар кўриш ва натижасини 1969 йил 1 февралида шаҳар халқ контроли комитетига маълум қилиш вазифаси топширилди.

Шаҳар халқ контроли комитети Тошкент шаҳридаги маҳаллий саноат корхоналари ишини яхшилаш масаласи юзасидан таклифлар битилган хатни республика Маҳаллий саноат министрлигига ҳам йўллади.

СУРАТДА: Тошкент каноп фабрикаси, каноп йигириш цехининг бош мастери цех халқ контроли аъзоси Валентина Комиссарова ва шу цехнинг пешқадам ўровчиси Марям Амирова ўртоқлар тайёрланаётган каноп толасининг сифатини текшираётирлар.

НАЗОРАТЧИЛАР ИШИ

Қурилиш ишини сифатсиз бажарувчиларга, бинокорлик материалларини ҳуда-беҳудага несибуд қилувчиларга, исрофгарчиликка ва хўжасизликка йўл қўювчиларга муросасиз бўлиш. уларга қарши аёвсиз курашиш халқ назоратчиларининг муқаддас бурчидир. Бу хусусда гап борганида «Главташкентстрой»га қарашли 9-қурилиш трестининг коммунист А. Панкришева бошчилик қилаётган халқ контроли группаси аъзолари олиб бораётган ибратли ишлар ҳақида тўхталиш ўринлидир.

Умумтрест халқ контроли группаси аъзолари 70 кишидан иборат. Улар трест ва унинг бошқармаларида яхшигина обрў-эътиборга эга бўлган ишчи-хизматчилардир. Ҳар бир бошқармада алоҳида-алоҳида группа бўлиб, уларда 10—13 назоратчи бор. Ҳар бир кварталга мўлжаллаб тузилган пишиқ-пухта иш плани партия ташкилоти томонидан тасдиқланади.

Трест халқ контроли группаси ҳақида гап борар экан, бир воқеани қайд этиш мақсадга мувофиқдир. Группага тушган сигналга кўра трест бош инженери Шавкат Асомов. техника бўлими бошлиғи Анатолий Бандуревлардан иборат синчков назоратчилар Гвардейская кўчасидаги 104 кишига мўлжалланган ҳаммом қурилишига рейд уюштиришди. Мазкур объектни эса 52-қурилиш бошқармасининг прорабп А. Нуркаев бошлиқ бинокорлар қураётган эдилар.

Текширув жараёнида ҳаммом қурилишида лойиҳага зид равишда иш тутилгани, яъни деворларга ғишт териш қўпол равишда бузилганлиги аниқланди. Нуқсонларни тузатиш эса қўшимча 200 сўм маблағ сарф этишни тақозо этарди.

Бу масала назоратчилар иштирокида бошқарма партия ташкилоти йиғилишида кўрилди. Муҳокамада қурилиш участкаси бошлиғи В. Поляница ўз ишига совуққонлик билан муносабатда бўлгани ва прораб Нуркаевнинг қурилиш бўйича маълумоти етарли эмаслиги маълум бўлди.

Текширув якунларини қараб чиқиш трест партия комитетига ҳавола қилинди. Партия комитети йиғилиши қарори билан участка бошлиғи В. Поляницага ҳайфсан эълон қилинди. бош инженер Ф. Ҳошимов талабчанликни бўшаштириб юборгани учун огоҳлантирилди. Прораб Нуркаев эса, ишдан четлатилди. Қурилиш участкасига ишга олинган янги прораб Э. Ноздрачёв бошлиқ бинокорлар йўл қўйилган нуқсонларни бартараф этишди.

Назоратчилар рейдларнинг бирида 55-қурилиш бошқармасининг бир қатор объектларида механизмлар қаровсиз қолдирилганлиги ва бинокорлик материалларини сақлашга бефарқ қаралаётганлигини аниқладилар ва барча маълумотларни трест партия комитетига топширишди. Коллективга раҳбарлик қилишда жиддий хатоларга йўл қўйган 55-қурилиш бошқармаси бошлиғи А. Гербеев ишдан олинди. Шунингдек. қанча-дан-қанча материалларнинг несобуд бўлишига бош айбдор деб топилгани ва ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қарагани учун 47-бошқарма бошлиғи Барбадин ҳам ишдан бўшатилди.

Юқорида зикр этилган камчиликларни очиб ташлаш ва бартараф этишда 47-қурилиш бошқармаси халқ контроли группасининг раиси В. Поляев. 55-бошқарма группаси етакчиси И. Просвирин. назоратчилардан Н. Саприкина. М. Кулакова, И. Раҳмонов ва М. Манасьян ўртоқлар жонбозлик кўрсатишди.

Шу кунларда назоратчилар объектлардаги қурилиш сифатини текширмоқдалар.

М. ТУРОБОВ,

ТАОМЛАР СИФАТЛИ БЎЛСИН

Киров районида кўплаб саноат корхоналар, ташкилотлар, илмий муассасалар жойлашган. Бу жойларда меҳнат қилаётган кишилар ошхоналардаги камчиликлар ҳақида шикоят қилишмоқда. Шикоятларда айниқса район ошхоналар трестига қарашли ошхоналарнинг иши қониқарсизлиги, қурилиш объектларида қурувчилар учун иссиқ овқат уюштирилмаслиги таъкидланмоқда.

Киров район халқ контроли комитети меҳнаткашларнинг шикоятлари юзасидан район ошхоналар трестига қарашли бир неча умумий овқатланиш корхоналарида текшириш ўтказди. Текширишда меҳнаткашларнинг шикоятлари ҳақли эканлиги ва кўпчилик умумий овқатланиш корхоналарида қатор камчиликлар мавжудлиги тасдиқланди.

Текшириб кўрилган бир неча ошхоналар вақтида ремонт қилинмаганлиги, овқатлар санитария нормаларига номувофиқ хоналарда тайёрланаётганлиги, идиш-товоқлар ювиш учун иссиқ сувнинг йўқлиги, совутиш камералари, плиталар, қозонлар, мебеллар ремонт талаб бўлиб, ишламай ётганлиги каби фактларга дуч келинди.

Масалан, «Узбексельмаш» заводи ёнидаги 2-ошхонага қарашли чойхонада (мудири А. Илҳомов) масаллиқ тарқатиш, сабзавот тозалаш, идиш-товоқлар ювиш ва овқат тайёрлаш ишлари битта хонада бажариляпти. 4-цехдаги буфетда совутиш прилавкаси ишламайди, идиш-товоқлар овқатланиш залида ювилади. Асосий ошхонадаги иссиқ овқатлар тайёрлаш цехининг деворлари ифлос, газ плитаси ремонт қилинмаган. Идиш-товоқ ювиладиган хонадаги ускуналар эскириб кетганидан трубалардан сув оқиб ётибди. Маҳсулот сақланадиган омборга бош суқиб бўлмайди. Ҳамма нарса бири-бирига аралашиб ётибди ва ҳоказо.

«Юлдуз» тикувчилик фирмасидаги 7-ошхонанинг (директори Мирзааҳмедов) буфетида ҳам шундай камчиликлар бор. Фирма территориясидаги нонвойхонада бир жойнинг ўзида ош дамланади, нон ёпилади, идиш-товоқ ювилади. Ошхона омбори ремонт қилинмаган ва санитария ҳолатига мос келмайди. Ёғочни қайта ишлаш комбинатидаги ошхонада ҳам шу хол.

Текширишда Икромов директорлик қилаётган 9-ошхона омборчиси Салимовдан 323 сўм, буфетчи Долбиевадан 167 сўм камомат топилди. Буфетчи Долбнева савдо вақтида харидорларнинг ҳақини олиб қолгани учун 1968 йил 23 августда район ошхоналар трестининг буйруғи билан уч ой муддатга вазифасидан пасайтирилиб, фаррошликка қўйилган эди. Афсуски, ошхона директори Икромов трест буйруғини бажармади. Долбнева буфетчи бўлиб ишлайверди ва савдодан тушган пулнинг 3—4 кунлигини битта топширишни одат қилиб олди.

Салимов йил бўйи медицина кўригидан ўтмаган. Омборхона ифлос, тартибсиз. Ҳужжатларни расмийлаштиришда ҳам камчиликларга йўл қўйилган. 1968 йил 4 ноябрда 1197-фактура бўйича Долбневага топширилган 55 сўмлик молга қўл қўйдирилмаган. Энди бўлса Долбнева тониб турибди.

7-мантихонанинг кабобпазлари, трикотаж фирмасининг баъзи ошпазлари хўрандаларнинг овқатидан уриб қолишга одатланишганлиги исботланди.

Юқоридаги камчиликларга йўл қўйганлиги учун Киров район ошхоналар трестининг директори Х. Каримов огоҳлантирилди. Ошхоналар трестининг раҳбарларига қисқа муддатда бу камчиликларни бартараф этиш, текширишда аниқланган совет савдоси қоидаларини бузган кишиларга нисбатан чора кўриш топширилди.

Ошхона ва буфет иши устидан зарур контроллик олиб бормаганлиги, омборчи Салимовни медицина кўригидан ўтмаган ҳолда ишга қўйганлиги ҳамда кадрлар билан ишлашни яхшилаш юзасидан юқори орган томонидан берилган кўрсатмани бажармаганлиги учун 9-ошхона директори Икромовга қаттиқ виговор берилди.

Ошхоналар трестининг директори Х. Каримовга район умумий овқатланиш корхоналаридаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш ва уларнинг ишини яхшилаш юзасидан кўрилган тадбирлар бўйича шу йил 1 февралгача район халқ контроли комитетига ёзма маълумот бериш топширилди.

М. НАГАЕВ,
Киров район халқ контроли комитетининг раиси.

ҚАРОР ҚАНДАЙ БАЖАРИЛЯПТИ?

Республика халқ контроли комитети Фрунзе район халқ контроли комитетида меҳнаткашлар нинг шикоят ва аризаларини кўриб чиқиш юзасидан текшириш ўтказиб, жиддий камчиликлар борлигини аниқлади. «Граждандардан тушган таклифлар, аризалар ва шикоятларни кўриб чиқиш тартиби тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг 1967 йил 29 август қарори ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг 1968 йил 12 апрелдаги Фармонининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун С. Раҳмонов раислик қилаётган Фрунзе район халқ контроли комитети зарур тадбир-чораларни қўлламаган.

Комитетга келган хатлар эҳтиётлик билан ҳисобга олиб борилмайди. Кўпчилик ҳолларда ариза тушган ва ариза юзасидан белгиланган тадбирлар вақтини аниқлаб бўлмайди. Хатларни кўриб чиқишга расмиятчилик билан қаралади, уларни ижро этиш муддати чўзиб юборилади, кўриб чиқиш учун бошқа ташкилотларга юборилган хатларнинг тақдири тўғрисида маълумот олинмай туриб, улар контролдан чиқариб юборилади. Шу сабабли район халқ контроли комитетининг меҳнаткашлардан тушган хатларни кўриб чиқиш ва уларни қабул қилиш бўйича олиб борган иши қониқарсиз, деб топилди.

Меҳнаткашларнинг хатларини кўриб чиқиш ва уларни қабул қилиш ишлари юзасидан Фрунзе район халқ контроли комитетида олиб борилган текшириш натижалари ҳақидаги маълумот шаҳардаги барча район комитетларига юборилди.

Шаҳар халқ контроли комитетининг кенгаши ўз қарорида шаҳар комитетининг шикоят ва таклифлар бўлими район комитетларидаги шикоят ва таклифлар бўлимларининг ишини яхши йўлга қўйиш юзасидан район халқ контроли комитетларига ёрдам бериб туришини таъкидлади.

И. БАҲРОМОВ.

Тошкент ёғочсозлик комбинатининг пешқадам дурадгори, халқ контроли активи Иван Луценко ўтган йили 100 минг сўмдан ортиқ давлат маблағини тежашга ўз ҳиссасини қўшди. Шу кунларда коммунист И. Луценко янги ром конструкциясини ишлаб чиқди.
СУРАТДА: И. Луценко.

КАМЧИЛИКЛАР ТУГАТИЛДИ

Киров район халқ контроли комитети ўзининг навбатдаги йиғилишида район пишчеторгига қарашли озиқ-овқат ва сабзавот дўконларининг аҳолига ана шу маҳсулотларни сотишни қандай уюштирилганлиги масаласини кўриб чиқди.

Районда ана шу масала юзасидан текширув ўтказилди. Текширувда халқ назоратчиларидан 30 киши қатнашди.

Текширишда район пишчеторгига қарашли кўпгина магазинларда аҳолининг кундалик эҳтиёжи учун зарур бўлган баъзи бир озиқ-овқат маҳсулотлари йўқлиги. гўшт, сут-қатиқлар ўз вақтида савдога чиқарилмаганлиги, картошкаларнинг музлаб қолганлиги ва улар сараланмаганлиги каби фактлар аниқланди. Аҳолининг кундалик эҳтиёжи учун зарур бўлган озиқ-овқат маҳсулотлари ва сабзавотларни тезда етказиб бериш юзасидан тадбирлар белгиланди.

Қайта ўтказилган текширишда камчиликлар дарҳол бартараф этилиб. район магазинларида ана шу маҳсулотларнинг савдога қўйилганлиги тасдиқланди. Беш кун давом этган текширишда ва район халқ контроли комитетининг йиғилишида Республика Халқ контроли комитетининг инспекторлари С. И. Стаханова ва П. М. Рафатов ўртоқлар иштирок этишди.

Район халқ контроли комитетининг мажлиси аҳолининг кундалик эҳтиёжи учун зарур бўлган озиқ-овқат маҳсулотларини, сабзавот ва картошкани ўз вақтида етказиб бериш учун зарур бўлган тадбирлар белгиламаган Киров район пишчеторгининг директори Ф. Ж. Мусаевга виговор берди.

ГРУППА ТАЯНЧИ

102-автобазанинг А. Холмуҳамедов раислик қилаётган халқ контроли группаси база ишини яхшилашда автобаза партия ташкилотига ва дирекцияга яқиндан ёрдам кўрсатиб, маълум ишларни амалга оширмоқда. 1968 йилда халқ контроли группаси автомашиналарнинг ремонт қилиниш муддати ва ремонт сифати масаласи юзасидан устахонада, эҳтиёт қисмлар тарқатиш юзасидан омборда, ошхонада ва бошқа участкаларда текшириш ўтказди. Группа аниқлаган камчиликлар ўз жойида бартараф этилди.

Шу билан бирга, группа ишида камчиликлар ҳам йўқ эмас. Группа атиги 7 кишидан тузилган. кўп ҳолларда плансиз иш олиб боради, мутахассислар ва ҳайдовчилар составини назоратчилик ишига кам жалб этади, меҳнаткашлар коллективи олдида ҳисобот бериб туриш одат тусига киритилмаган.

Группа материаллар тежаб сарфланишига. меҳнат интизомини мустаҳкамлаш. камомат ва талон-торожга қарши курашишга кам эътибор берди. Ўз ишини касаба союз ташкилоти ва «Комсомол прожектори» иши билан қўшиб олиб бормади. Автобаза раҳбарлари ва партия ташкилоти ҳозирга қадар группа ишига керакли эътибор бермай келяпти.

Шаҳар халқ контроли комитети халқ контроли группасининг раиси А. Холмуҳамедов зиммасига группа сафини кенгайтириш, учта автоколлона ва устахонада постлар тузиш. ишни планли олиб бориш. айниқса, деворий газета чиқаришга эътиборни кучайтириш, вақтида ҳисобот бериш, халқ контроли бурчагини ва стендини жиҳозлаш вазифаларини юклади.

Н. Г. ЛИМОНОВА,
шаҳар халқ контроли комитетининг ходими.

НАМУНАЛИ САВДО УЧУН

Октябрь район халқ контроли комитети халқ контролининг 42 активи билан биргаликда шу ойда савдо тармоқларини озиқ-овқат билан қандай таъмин этилганлиги масаласи юзасидан район савдо тармоқларида текшириш ўтказди.

Райпишчеторгга қарашли 35 та магазинда ўтказилган текшириш натижасида Октябрь район пишчеторги раҳбарлари (директори Ҳасанов) район меҳнаткашларини озиқ-овқат билан таъминлашда етарли тадбирлар белгиламаётганликлари аниқланди.

Баъзи бир магазин мудирлари озиқ-овқат турларини аҳолига етказиб беришга масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. 1, 24, 35, 55, 51, 56, 82-магазинларда аҳолининг кундалик эҳтиёжи учун зарур озиқ-овқатлар ва сабзавот маҳсулотлари бўлмади.

Район халқ контроли комитети аҳолини озиқ-овқатлар билан таъминлашдаги бундай камчилик райпишчеторг ва савдо тармоқлари раҳбарларининг ўз ишларига совуққонлик билан қарашлари натижасида содир бўлган, деб таъкидлайди.

121-магазин сабабсиз бекитиб қўйилган. Қорақамишдаги ягона 24-магазинда (мудири Саидорипов) кундалик зарур озиқ-овқат маҳсулотлари бўлмаслигидан, аҳоли узоқдаги магазинларга боришга мажбур бўлаётир. Бундай ҳолни Шимолий саноат зонасидаги Р. Раҳимов мудирлик қилаётган 35-магазинда ҳам кўриш мумкин.

Текшириш натижалари нон комбинатининг раҳбари Тоиров, райпишчеторг директори Ҳасанов, база ва магазин мудирларининг иштирокида район халқ контроли комитетининг мажлисида муҳокама қилинди.

А. ҲИЛОЛОВ,
Октябрь район халқ контроли комитетининг раиси.

Коммунистик меҳнат зарбдори Николай Кудрявцев Тошкент экскаватор ремонти заводининг пешқадам ишчиларидан бири. У корхона халқ контролининг ишчан аъзоси, моҳир рационализатор ҳам ҳисобланади.
М. Нуриддинов фотолари.

МАДАНИЙ ХИЗМАТ ЙЎЛИДА

«Зангори экран» ательеси халқ контролерлари ательеда молиявий ишларни яхшилаш, социалистик мулкни сақлаш ва тежамкорлик учун курашмоқдалар.

Ҳусанов, Мурашкин, Тўхтабоев каби ўз ишига совуққонлик билан қараган, квитанциясиз ишлаган. меҳнат ва молиявий интизомни бузган ходимлар ателье халқ контроли группасининг тавсияси билан маъмурий жазоландилар. Халқ контроли группаси ателье касаба союз, комсомол ташкилоти ва маъмурият билан яқиндан алоқа боғлаган. Группа иши тўғрисидаги ҳисобот партия йиғилишида ва партия бюросида эшитиб борилади.

Бу эришилган ютуқларга қарамай, халқ контроли комитети ишида ҳали ҳам жиддий нуқсонлар бор. Булар — плансиз ишлаш, ўтказилган текширишлар яхши ҳисобга олиб борилмаслиги, кўтарилган жиддий масалаларнинг ҳамма вақт ҳам поёнига етказилмаслиги каби камчиликлардир. Масалан, группа электр энергиясини тежаш юзасидан иш олиб борган бўлса-да, эришилган натижаларни мустаҳкамламади ва бу тадбирнинг қандай иқтисодий самара келтиришини билан қизиқмади. Шунингдек, штатни қисқартириш ва маош фондини тежаш юзасидан бошланган иш ҳам ниҳоясига етказилмади.

Ателье халқ контроли группасининг ишидаги жиддий камчилик шундаки, ўтказилган текшириш натижаси группа ўртасида муҳокама қилинмайди, группа тавсияси билан раҳбарлар томонидан кўрилган тадбирлар эълон қилинмайди. Халқ контролерларининг иши ателье коллективи ўртасида кенг ёйилмайди. Текшириш ўтказишда активлар кам жалб этилади.

«Зангори экран» ательеси халқ контроли группасининг бошлиғи П. С. Ботиров бу камчиликларни бартараф этиши, халқ контролерлари камчиликларни кўрганда кўз юмиб ўтмай, ўз бурчларини адо этишларига эришиши керак. Шунингдек, П. С. Ботировга шу йил I февралгача «Халқ контроли амалда» стендини жиҳозлаш, контролерлар таклифи билан ателье раҳбарлари кўрган чора-тадбирлар ва текшириш натижаларини ана шу стендда кўрсатиш топширилди

Н. ДЕНИСОВА.

Шанба оқшоми

„КЎРГАНИМИЗ-КЎРИШГАНИМИЗ“

Оқшом суҳбатлари

Ривоятларга қараганда қадим замонларда ёт ёки душман бир-бирига дуч келиб қолса, «Мана, қарагин, қўлимда яроғим йўқ» маънода қўлини узатар экан. Замонанинг зайли билан қўл бериб кўришишлик самимий дўстлик нишонаси бўлиб қолди. Аммо қўл бериб кўришишнинг ўринли ва ўринсиз жойлари бор. Икки дўст дуч келиб қолса ёки икки мамлакат одамлари дўстона вазиятда учрашса, албатта қўл бериб кўришишади, қучоқлашишади. Қўл бериб кўришишлик давлат идораларида ҳам мавжуд ва жуда ўринлидир. Министр ёки бошқа бир бошлиқ қошига келган кишига пешвоз чиқиб, қўл бериб учрашув файзли бўлади. Владимир Ильич Ленин ҳузурига келган кишилар билан самимий кўришар эди.

Мактаб ва олий ўқув юртларида, тўй ва ҳашамларда ош ва нон олдидан бир неча ўнлаб одамлар ҳам салом бериб, ҳам қўл бериб кўришишади. Буни тиббий жиҳатидан ноўрин деб биламиз. Бир танишимиз гузарда пайдо бўлиши билан қўл узатиб ҳамма ўтирганлар билан бирма-бир кўришиб чиқарди. Натижада одамлар жойидан қўзғалардилар, ранжирдилар, суҳбат ҳам изидан чиқарди. Баъзиларнинг таъби хира бўларди шекилли, туриб қўлларини ювиб келардилар. Бир кун кимдир унга: «қўл бериб сўрашишнинг ҳам ўрни бор, бундан сўнг кўрганимиз — кўришганимиз деб қўяқолинг», деди. Яна бир киши илова қилиб «ўзингиздан катта кишига салом берингу, лекин у қўл узатмагунча, сиз олдин қўл узатманг», ва яна «хотин-қизлар билан учрашилганда ҳам, сиз олдин қўл узатманг»,— деди. Дарҳақиқат, қўл бериб кўришишликнинг ўз вақти ва шароити бор экан.

Ота-боболаримиз бир-бирлари билан учрашганларида ассалому алайкум дея қўлларини кўксиларига қўяр эдилар. Ҳиндилар қўлларини кўтариб, кафтларини жуфтлаштирадилар. Европаликлар эса ўнг қўлларини кўтариб ёки бош кийимларини қўзғотиб қўяқоладилар. Бу хил саломлашишда кўришувчининг юзида самимий табассум пайдо бўлади. Ҳарбийларда қўл бериб кўришишлик саломатликка футур етказади деб билинади.

Қўл бериб кўришишлик гигиена жиҳатидан ҳам ўринли эмас. Текширувларга қараганда, қўл (оғиз ҳам) микробиологик тоза эмас. Қўл сатҳида касаллик қўзғотувчи минглаб, миллионлаб микроблар бўлади. Кўришишлик орқали улар бир қўлдан иккинчи қўлга «меҳмон» бўлиб ўтаберадилар. Агар қўл совун билан яхшилаб ювилса ҳам, барибир юзлаб микроблар унинг турли чуқурчаларида, тирноқлар тагида сақланиб қолади. Бунинг устига орамизда озодаликка риоя қилмайдиган баъзи кишилар ҳам учраб туришини ҳисобга олсак, ҳаммавақт, ҳарқачон ҳар ерда қўл бериб кўришиш ўринсизлиги равшан бўлади. Қўлдаги мавжуд дизентерия, тиф, йирингли касалликларнинг микроблари, эхинококк, гижжа тухумлари, грипп, қизамиқ вируслари, бахузур одамдан-одамга ўтиб юраберади. Бунда бадани суст кишилар қўл ювмай овқат есалар борми, касал бўлиш хавфи туғилади. Баъзилар касаликка ўзлари вақтинча бардош бера олсаларда, барибир дўст-биродарларга тарқатиб юрадилар. Баъзи юқумли касалликларнинг (грипп) тез тарқалишига ҳам кўпинча юқорида айтилган ўринсиз қўл бериб кўришиш сабаб бўлади.

Шифокор касал кўрса қўлларини дорилар билан бод-бод тозалаб (дизенфекция) туради. Масалан гижжа касалини қанча даволаманг, қўл тоза тутилмаса, барибир, унинг тухумлари боз ичга кириб дардини қўзғай беради. Шифокорнинг фикрича, қўллар доимо тоза бўлса, касал қайталамай тез фурсатда соғайиб кетади. Бу тадбирда бир олам маъно бор. Миллий анъаналаримизга кўра овқат тортиш олдидан меҳмонхонага сув ва сочиқ киргизилади. Қўл бериб кўришишган, унча-мунчага қўли теккан кишилар қўлини ювади-да табиати равшан бўлади.

Биз бу билан қўл бериб кўришишга бутунлай қарши чиқмоқчи эмасмиз. Қўл доимо тоза, қўл бериб кўришишлик эса ўринли ва боадаб бўлсин демоқчимиз.

З. ЭГАМБЕРДИЕВА,
З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидатлари.

СУРАТЛАРДА: юқорида «Касалхонада», пастда эса «Телеэшиттиришлар қандай тайёрланади» деган интермедиялардан лавҳалар. Бош ролларни Л. Горелик ижро этяпти.

Л. Глауберзон фотолари.

«Ҳисоблашиб қўяйликчи»

Бундан роса ўн йил муқаддам Тошкент томошабинлари эстрада артистлари конкурсининг лауреати Лев Горелик бадиий раҳбарлик қилган ёш эстрада коллективининг программаси билан танишган эдилар. У «Саратов ҳазиллари» деб аталган эди.

Шу кунларда Свердлов номли концерт залида саратовлик уста санъаткорларнинг томошалари муваффақият билан ўтяпти. Дўстларимиз бу сафар Тошкентга қандай асарлар тайёрлаб келишган. Ўтган сафаргидек бу кичик ва маҳорати юксак коллективнинг бош раҳбари ва ижрочиси Лев Гореликдир. Санъаткор ҳозирги пайтда РСФСРда хизмат кўрсатган артист деган фахрли унвонни олишга сазовор бўлган.

«Жажжи» театрни бир актёр театри десак тўғрироқ номлаган бўламиз. Артист саҳнада — томошабинлар кўз ўнгида роса икки соат маҳоратини намойиш этади. Бир неча минг томошабинни зериктирмаслик, уларнинг диққатини саҳнага жалб қила олиш учун албатта истеъдод ва маҳорат керак. Ҳозирги янги программанинг номи «Ҳисоблашиб қўяйликчи» деб аталади. Бу томоша ҳар бир кишига кулги бахш этмасдан қўймайди. Залда қаҳ-қаҳали кулгидан кейин қарсаклар янграйди. Санъаткорнинг «Будильник» деган фельетони ҳаммага ёқиб тушди. У бир лаҳзанинг ўзидаёқ олти кишининг қиёфасига кира олади ва уларнинг қалби нақадар пастлашиб бораётганлигини кўрсатиб беради. Шундан кейин ўткир сатирик асар ўрнини «Ленинград трамвайи» деб аталган лирик номер эгаллайди.

Саратовликлар томошасида сатира билан романтика ва совет композиторларининг янги қўшиқлари, ёқимли оҳанглар бир-бири билан уйғунлашиб кетади. Албатта бунда Гореликнинг ҳам муаллифлик, ҳам режиссёрлик хизмати каттадир.

Ёш актёрлар ансамблининг кўпчилик ижрочилари ҳаваскорлар сафидан етишиб чиққан. Опа-сингил Коноваловлар рақсларини ибо билан ижро этишса, яна бир пасдан кейин миниатюраларда қатнашишади.

ЯНГИ ҒАЗАЛЛАР

ОДАМ ГАДОСИМАН

Диёрим чеҳрасин мафтуни, ишқи беқиёсимен,
Муҳаббат оламин бир телбаси, дилбаршуносимен.
Ичу тошимни бир рангда безабдур ишқ наққоши,
Вафо меъмори қурган сидқ мулкин бир биносимен.
Менинг севган нигорим дилраболар дилрабосидир,
Анинг кўйида мен ҳам мубталолар мубталосимен.
На келса бошима ишқим туфайли инжимас кўнглим,
Нигорим неча рози бўлса минг марта ризосимен.
Муҳаббат мўъжизотин сезмаган одам эмас дерлар,
Буни фаҳм айлагувчи ошнолар ошносимен.
Ғаразгўйликнинг ўрмонида юрма, тулкилик қилма,
Тутиб пўстинг шилар эл, ушбу ҳақ ишнинг фидосимен.
Гадо деб таъна қилсанг фахр этармен бу гадоликдан,
Кўзи одамга асло тўймаган одам гадосимен.
Фаросат бирла идроким кўзига берди даврим нур,
Вафо мулкин ҳамиша Чустийдек дилбаршуносимен.

МЕН БЎЛАЙ

Ой деди: гар ухласанг бошингга парқу мен бўлай,
Тун деди: мижгонларингдан қочган уйқу мен бўлай.
Соати ором олиб ҳар субҳидам ноз уйқудан,
Уйғониб ювсанг юзинг анҳордаги сув мен бўлай.
Боғда ундурган гулинг ҳуснингга боқса завқ ила
Ҳидласанг сен ҳам кулиб лаълингда кулку мен бўлай.
Ишваю ғамзанг билан юзингни кўрмак истасанг,
Рўбарўйингда туриб покиза кўзгу мен бўлай.
Дилбарим мен ҳам ўзинг янглиқ ўзингга мубтало,
Сенга кимки қасд этар ошига оғу мен бўлай.
Жонга ўхшаш бир умр жисмимда меҳмон сен менга,
Бармоғинг таққан узук кўзида инжу мен бўлай.
Таклиф этсанг Чустийни бахту зафарлар тўйига,
Табригинг созандасин илгида чолғу мен бўлай.

ЧУСТИЙ

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

Кофе қайнаб кетмаслиги керак. Агар бехосдан қайнаб кетгудай бўлса, унда таъми бузилади, хуш ҳиди йўқолади. Қайнаб кетганини кўрганингиз заҳоти идишингизни оловдан олиб бир неча томчи совуқ сув томизиб юборинг.

***

Лабга суриладиган қизил бўёқнинг доғини (жун ва шойи нарсалардан) тоза спирт билан кетказиб бўлади.

***

Олтин узук ва зирагингизни шакар солинган сувга солиб турсангиз кўпроқ ялтирайдиган бўлади.

***

Ҳаммангизга маълум, ҳозирги пайтда чий духобадан кийим тикиш мода бўлган. Бундай кийимларингиз кир бўлиб қолса, яхшиси химчисткада тозалатиб олганингиз маъқул. Лекин химчисткани уйда қилишингиз ҳам мумкин. Кийимингизни столга ёзиб қўйгач, юмшоқ чўтка ёки губкани кир ювадиган порошокка ботириб олиб, у билан яхшилаб артасиз. Сўнгра худди шу усулда тоза сув билан тозалайсиз. Доғ бўлган жойларига кир ювадиган порошокдан сепиб қўйиб, бироз ишқалайсиз. Кейин тоза сув билан ювиб ташлайсиз.

***

Агар чий духобадан тикилган кийимингиз жуда кир бўлиб, уни албатта ювиш керак бўлса, у тақдирда кир порошоги солинган илиқ сувда катта тоғорада ёки ваннада ювганингиз маъқул. Юваётганингизда қаттиқ ишқаламанг, сиқманг. Чайганингиздан кейин икки кафтингиз орасига олиб озгина сиқасиз. Кейин силкиб ташлаб илиб қўясиз. Юбка ва шим ювилганда уларнинг букланган жойларини тўғрилаб, сочиққа ёки чойшабга ўраб қуритишингиз мумкин. Сарафан ва кўйлакларни илгичларга осиб қуритиш тавсия этилади.

***

Чий духоба кийимларни тескарисидан дазмоллаш керак. Дазмолнинг тагига юмшоқ мато ёзилгани маъқул. Ёки бўлмаса дазмолингизнинг тагини тепага қилиб, кийимни унинг устидан ўтказиш керак. Шунда духобанинг ҳар бир толаси кўтарилади ва кийимингиз яп-янгидай бўлиб қолади.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Қизим, соат 9—10 дан кечикма!
— Э, ойижон, мен энди ёш бола эмасман-у?
— Шунинг учун ҳам хавотирланаман-да, қизим!..

Харидор: — Анави сотувчи қиз жуда хушмуомалалик билан менга телевизор сотди...
Эркак сотувчи: — Хавотирланманг, телевизор яхши, фақат у қиз янги ишга келган...

— Айтишлар ича, алкагол бўлиб қолган одамнинг боласи ҳам алкаголик бўлар эмиш-а?!
— Ҳечқиси йўқ, менинг олтита болам бор, оз-оздан бўлиб олишади...

— Эшитдингми, Аҳмаджоннинг хотини қор кураймаи деб, томдан йиқилиб тушибди?
— Бечора Аҳмаджон!..
— Лекин қор уюми устига тушгани учун жин ҳам урмапти!
— Бечора Аҳмаджон!..

Қиз: — Наҳотки одам маймундан пайдо бўлгани рост бўлса?
Йигит: Афсусланманг, сиз чиройли маймундан пайдо бўлгансиз...

Ошпаз қиз

Ригард БЕНТИЛ, Гана ёзувчиси.

Ачимота мактабидан жанубroққа жойлашган қишлоқни «Анумле» — «Қўнғироқ жаранглайди» деб аташади. Қишлоқда чиройли уйлар бир текисда қад кўтарган. Шу уйларнинг бирида, икки хоналигида бир хотин ишчи эри ва эндигина ўн саккизга кирган қизи билан яшарди.

Эрталаб ҳаво совуқ ва нам эди. Туманнинг қалинлигидан бир қадам наридаги нарсани кўриб бўлмасди. Қўшни ҳовлидаги хўрозлар кун яқинлашаётганлигидан дарак бериб қаттиқ қичқиришди. Мами-яа ва унинг эри яшайдиган уй олдидаги ўчоққа уларнинг қизи Ама олов ёқди. У шовла пишириб сотар, бу ерда уни «коз-коз» деб аташарди. Бир соатча ўтмай атрофга қурум босиб кетган катта сопол идишдан иссиқ овқатнинг ажойиб ҳиди таралди. Соат олти яримда, мактаб қўнғироғи жаранглаганда Мамияанинг қўнғироқдек овози нонушта тайёр бўлгани, ҳоҳлаганлар келиб, унинг «коз-коз»сидан тамадди қилиши мумкинлиги ҳақида куйлади. Ама ҳам унга жўр бўлди.

— Кеп қо-ли-нг мазали овқатга!—деб ҳар вақтдагидек қўшниларни шовла билан бирга думалоқ кулча ҳам олишга даъват қиларди. Харидорлар қўлларида идиш ушлаганча кетма-кет келиб икки ёки уч пеннига «коз-коз» олишарди. Қўшнилар олиб бўлгач, Ама сопол идишни увадаси чиқиб кетган кўрпачага ўраб нари кетди. Унинг кетидан ёшгина дугонаси саватда нон кўтариб борарди. Мистер Аджейнинг уйи олдида тўхтаб, «коз-коз» деб қичқирди. Мистер Аджей икки пеннига шовла олиб, қизнинг идишини қўшни уй эшигигача элтиб берди.

Ама кетиши билан Мами-яа эрталаб сотиладиган сомсанинг қиймасини тайёрлай бошлади. Уйга «коз-коз» ни сотиб, уч пеннили, олти пеннили тангалар, чақалар, шиллинглар тўла тугунчани кўтариб Ама қайтди. У бўш идишни жойига қўйиб, сотиладиган сомсаларни пишириш учун пальма ёғини қиздира бошлади. Олтита сомса пишганда у иккинчи қўшиғини бошлади.

—Кеп қо-ли-инг, мазали сомса! Мазали сомса! Намо баайе тале-оо!—деб ҳамқишлоқларини чақирар, унинг овозини эшитиши биланоқ болалар йиғлаб, ойиларидан чақа олар ва тўп-тўп бўлишиб мазали сомса олгани чопишарди. Ама пешингача сомса пиширарди.

— Кеп қо-ли-инг! — деб куйларди у. Бу қўшиғида савдоси яхши бўлаётганидан мамнунлиги сезилиб турарди.

— Мами-яа сирланган тоғорачага ҳозиргина тайёрланган «гарри»[1]ни солиб, «тоффи»[2]дан бўшаган тунука идишдан ширин «гарри»нинг устига ёпиб қўйганида соат тўртлар чамаси эди. Энди Ама яна бошқача қўшиқ айта бошлади.

— Э-фуор-геали! — деб куйлай бошлади у. Қўшиғида «гарри»га сув қуйганда қандай пишишини тасвирлайди. Ишчилар эион деб рўмолларига тугиб қўйган олти пеннили тангаларни чиқаришарди: «гарри» чиндан ҳам мазали овқат, эртага оғир меҳнатдан кейин янаям яхшироқ.

Аманинг эмалли катта тоғораси деярли бўшаб қолди, аммо липпасига шунча пулни камдан-кам қистирарди. Ама қўшиғининг сўнгги бандини «Э-фуор-эи-геали» деб чўзиб куйлаб уйга кириб келганда Мами-яа уни шундай қувноқ бир табассум билан кутиб олдики, унинг юзида бундай табассумни ҳеч ким кўрмаган.

Лекин ёш ошпазнинг иш куни тугамаган эди. Оқшом қўнгач, қорашақшақнинг чирқиллаш товани, яхши пишган бананларни, бир қучоқ ўтин олиб яқиндаги гузарга бориш кераклигини эслатди. У банан қовура бошлаганда соат еттига яқинлашиб қолган эди. Қовурилган банан катта бойлар учун ҳам энг ширин таом.

— Ашие-эй-келс-оо! — деб куйларди, харидорлар эса тақсимча ушлаб, навбат кутиб туришарди. Пенни, икки пеннили, уч пеннили танга-чақалар ёғила бошлади. Ама эса қизариб қовурилган бананларни учбурчак, тўртбурчак қилиб ихлос билан кесарди.

— Ашие-эй-келс-оо! — деб чорларди у, харидорлар эса бу мазали таомдан тотиш учун кетма-кет келишарди. Ниҳоят кеч кирди. Алламаҳалда, соат ўн бирларда Ама тушган пулни санади.

Ҳар куни шу манзара такрорланаверади — Ама ҳаётидаги улуғ куни бўлган тўйга атаб энг чиройли кўйлак, рўмол, олтин сирға каби энг чиройли безаклар сотиб олиш учун ҳар куни шу тариқа савдо қилади.

1) Ивитганда дарров шишиб, бўтқага айланадиган дон.
2) Ширинликнинг бир тури, шакар ва ёғдан тайёрланади.

Русчадан
С. САЙДАЛИЕВА
таржимаси.

• Сўранг, жавоб берамиз

ИНВАЛИДЛИК ПЕНСИЯСИ

Вақтинча ёки умрбод ишга яроқсиз бўлиб қолган ишчи ва хизматчиларга инвалидлик пенсияси тайинланади. Бу нафақа тайинланиши даврида ишчи ва хизматчилардан қайси вақтда уларнинг ишга бўлган қобилиятлари йўқолганлигини талаб этилмайди (яъни иш давридами, ишдан бўшаб кетган давридами, ёки ишга кириш олдидами — бунинг аҳамияти йўқ).

Кишиларнинг иш қобилиятларини йўқотишлари даражасига кўра инвалидлик уч группага бўлинади.

Ишчи ва хизматчиларнинг саломатликларини район ижроия комитети социал таъминот бўлими қошидаги махсус комиссия (ВТЭК) текшириб чиқиб, яроқсизлик группасини белгилайди.

Шундан сўнг нафақа олиш учун белгиланган кишилар ўзлари яшаб турган район ижроия комитети қошидаги социал таъминот бўлимига қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: паспорт, ариза (ариза учун алоҳида бланка социал таъминот бўлимидан олинади), меҳнат дафтарчасининг нусхаси (кадрлар бўлимидан ёки нотариал идорадан тасдиқланган бўлиши керак), меҳнат дафтарчасининг асли, сўнгги 12 ой мобайнида олган маоши ҳақида справка (меҳнат отпускасида ва бетоблikда бўлган ойлар ҳисобга олинмайди, уларнинг ўрни бошқа кетма-кет ойлар билан тўлдирилади), қарамоғида кимлар борлиги ҳақида маҳалла комитетидан справка ҳамда ВТЭК дан олинган справка.

Пенсияга ўтиш учун ишдан бўшаш шарт эмас, ишлаб туриб пенсияга чиқиш учун ариза бериш мақсадга мувофиқдир.

Пенсия тайин қилингандан сўнг ишдан бўшалса, олинган маош билан тайин қилинган пенсия орасида узилиш бўлмайди.

Н. ЗАБИХЎЖАЕВ,
бухгалтер-экономист.

ЧЕТ ЭЛ ХАНДАЛАРИ

— Ойи, қаранг, анаву амакимнинг бошида сочи йўқ экан,—қичқирди Генрих.
— Секинроқ, Генрих, амакинг эшитиб қолади.
— Ие, у киши ўзининг сочи йўқлигини билмайдими?

***

Лион вокзалида бир жаноб ресторанга бориш учун вагондан тушди. Қайтиб келиб тополмай қолмайин деб, вагон номерига қаради. 1492 экан.
—Жуда яхши,— деди у,—буни эсдан чиқармайман. Агар адашмасам, бу Америка қитъасининг очилган йили-ку!
У тезда қайтиб келди. Аммо вагон номерини унутган эди. Шу пайт ўтиб кетаётган бир хизматчига мурожаат қилиб, сўради:
— Кечирасиз, жаноб, сиз менга Америка қитъаси қачон очилганини айтиб беролмайсизми?

Э. ТУРСУНОВ ва
М. СИДДИҚОВ
таржималари.

32 ёшлик инглиз Сансон Тилней «спорт»нинг нодир тури бўйича чемпион бўлди. У тиғи юқорига қаратилган михлар устида уч соат ётиб, янги жаҳон рекордини қўйди. Сансон Тилней ирландиялик Бернард Мак Кейбанинг спортнинг шу тури бўйича қўлга киритган муваффақиятидан 11 минут илгарилаб кетди.

Пресс Ассошиэйшен — ТАСС фотоси.

ЎҒРИЛАР АВЛОДИ КЛУБИ

Сидней шаҳрида (Австралия) бир клуб ташкил этилди. Унга ўғрилик, талончилик ёки товламачилик қилиб 1788 йилда бу қитъага келиб қолганларнинг авлодларигина қабул қилинади. Ўша йили Австралияга биринчи марта 750 маҳбус келтирилган эди.

Клубга ҳозирдаёқ 600 киши аъзо бўлди. Аризалар тушиб турибди. Маҳбусларни кузатиб келган соқчиларнинг авлодини клубга қабул қилиш керакми-йўқми деган масала қизғин мунозарага сабаб бўлди. Ниҳоят «агар кандидатлар ўз аждодлари бу ерга хизмат қилиш учун жазо тариқасида юборилганлигини исбот қила олсалар қабул қилиш керак» деган қарорга келинди.

ҚОЗОҚ ХАНДАЛАРИ

Ухлаб ётган Собит уйғониб, у ёқ-бу ёғига қаради-да, ойисига:
— Ойи, ойи, мен туш кўрдим,—деди.
— Қандай туш кўрдинг, болам?
— Кўзингизни юмиб ётинг! Ўзингиз ҳам кўрасиз! — деди Собит,—жуда қизиқ!

***

— Шаҳардаги поччамизнинг уйида ҳам бўлдингми? Турмуши қандай экан?
— Турмуши қурсин. Борганимда олдимга яримта қўйишга қурби етмади-ю. Яна почча эмиш!

***

— Кечаси билан ухлаганим йўқ.
— Нега?
— «Уйқусизликнинг соғлиққа зарари» деган темада мақола ёздим.

Қозоқчадан
А. ТОЛИПОВ
таржимаси.

КРОССВОРД

1. Франция Компартиясининг газетаси. 2. Россиянинг эски давлат тузуми. 3. Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романидаги образ. 4. Қадимги юнон шоири. 5. Жанубий Американинг миллий қаҳрамони (XIX аср). 6. Канаданинг йирик шаҳарларидан бири. 7. Хитойдаги автоном район. 8. РСФСРнинг шимолидаги шаҳар. 9. Кўкламда ўсувчи сабзавот. 10. Машҳур совет диктори. 11. Прозаик жанр. 12. Европадаги йирик шаҳар. 13. IX—X асрларда яшаб ўтган хоразмлик астроном, философ, табиатшунос. 14. Европанинг кучли футбол командаларидан бири. 15. Қуш. 16. Кимёвий элемент. 17. Ўзбек шоири Маҳмурнинг ҳажвияси. 18. Ўзбек қўшиқчи шоири. 19. Улуғ татар совет шоири, «Моабит дафтари»нинг автори. 20. Тожикистондаги китоб нашриёти. 21. Америка космик кемаси. 22. Грецияда қуллар қўзғолонига бош бўлган одам. 23. РСФСРдаги ўлка. 24. Дарё бўйи. 25 Европадаги социалистик республика. 26. Ўзбек халқ классик куйи. 27. Тува АССР нинг маркази. 28. Металл.

Тузувчи: Оқилхон ОДИЛХОНОВ.

18 ЯНВАРДА БОСИЛГАН КРОССВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ

ГОРИЗОНТАЛЬ БЎЙИЧА: 5. Ампер. 6. Курск. 9. Уран. 12. Мина. 13. Дутор. 14. Ҳирот. 18. Егоров. 19. Гагарин. 20. Байрон. 23. Чигит. 24. Ларра. 25. Инсон. 26. Тисса. 31. Панама. 32. Гандбол. 33. Абовьян. 36. Варна. 37. Ҳикоя. 38. Хлор. 40. Купе. 41. Айний. 42. Токио.

ВЕРТИКАЛЬ БЎЙИЧА: 1. Яман. 2. Теллур. 3. Нурхон. 4. Осиё. 7. Орипов. 8. Анқара. 10. Қоран. 11. Қилич. 15. «Бобирнома». 16. Мароканда. 17. Шаҳрисабз. 21. Хитой. 22. Ларин. 27. Ангола. 28. Раунд. 29. Жомий. 30. Европа. 34. Райкин. 35. Чортоқ. 39 Рейн. 40. Крит.

Тошкент оқшоми
...дуз ... кутилад...
Ю. ЮНУСО...
бошқармасинин...
25 ...

Рафаэлло ЖОВАНЬОЛИ.

КАМПАНЬЯ аҳолисининг бахтли ҳаётига халақит берувчи бирдан-бир нарса шу эдики, бунда баъзи-баъзида ер қимирлаб ва момоқалдироқ гулдираб аҳолини чўчитиб турарди, лекин бу ер қимирлашлар тез-тез такрорланганлигидан ва безарар бўлганлигидан, ҳамма ўрганиб қолган эди ва уларга эътибор ҳам бермас эди. Шу сабабдан Везувий тоғининг бутун пастки қисми бошдан-оёқ зайтун дарахтлари ва бошқа мевали дарахтлар, боғу роғлар, токзорлар, чакалакзорлар билан қопланган, қатор-қатор виллалар, қасрлар тизилиб кетган эди ва булар ҳаммаси ёппасига кетган бир боққа, бир каттакон шаҳарга ўхшаб кўринарди.

Уфқдан чиқиб келаётган қуёш нурларидан қизарган Везувий тоғи ва Байи ёки Неаполь кўрфази бу тонг чоғида шундай салобатли, шундай гўзал, шундай улуғвор манзара касб этган эдики, буни кўрган гладиаторлар ва уларнинг сардорлари ҳангу манг бўлиб, анграйиб қолган эдилар. Улар сасларини чиқармай, ҳайрат ичида бу манзарани томоша қилардилар.

Улар гўё тўлқинлар ихтиёрига ташланиб қўйилган Помпеяни, бой, шохона Помпеяни кўрдилар: Помпеянинг қалъа деворлари вайрон қилиб ташланган эди, бу эса унинг аҳолиси ўн саккиз йил бурун римликларга қарши гражданлар урушида қатнашганлигини кўрсатар эди; ўшанда шаҳарни Сулла қўшинлари олган эдилар ва ғолиб Сулла унга шафқат қилиб фақат деворларини вайрон қилиб ташлаган эди. Помпеядан сал нарида вайрон қилинган ва ёндириб култепа қилинган Стабии шаҳри бўлиб, унинг ҳаробалари устида эндигина янги уйлар қурилаётган эди. Буларнинг ҳаммаси худди ўша Сулла бу шаҳар аҳолисига нечоғли шафқатсизлик қилганини яққол курсатиб турарди.

Қуёш чиқишининг улуғвор манзараси нақадар гўзал бўлиб, ҳар қандай одамнинг кўнглини асир қилмасин, Спартак тезгина унинг афсунидан ўзини халос қилди. У ўртоқлари билан қапталида турган лава қоплаган йўлнинг қанчалик юқори чиққанини ва тоғ чўққисига етиб борган-бормаганлигини аниқламоқчи бўлиб, тоғ чўққиларига назар ташлади. Лекин чўққини қоплаб олган қалин тўқайлар бу йўл қаерда тамом бўлишига имкон бермади. Бир оз ўйлаб тургач, Спартак Борториксни ва энг чаққон ўртоқларидан ўттизтасини йўлни билиб келиш учун юборишга, ўзи эса отряднинг асосий қисми билан қурол излаб топиш ва қулларни озод қилиш учун теваракдаги вилла ва қасрларни айланиб чиқишга қарор қилди. Отряднинг олтмиш гладиатордан иборат ўзаги илгариги ўринда буталар орқасида писиб ётиши керак эди; Борторикс билан Спартак разведкадан кейин шу ерда учрашишга ваъдалашдилар.

Ҳаммаси Спартак буюрганидек қилинди. Борторикс уч соатдан кейин қайтиб келди. Спартак аллақачон келган эди; у бир қанча қурол топиб келган ва атрофдаги виллалардан озод қилган икки юз қул ва гладиаторни олиб келиб ўз отрядига қўшган эди. Спартак ўзининг беш юз аскаридан беш манипуллик когорта тузди. Манипуллардан бирига Спартак Борториксни бошлиқ қилиб қўйди; бу манипулга энг ёш ва ботир гладиаторлардан саксон киши кирган эди; Спартак уларни найзалар билан қуроллантирди ва Рим аскарий тузилишга мувофиқ; уларга гастатлар, яъни найзадорлар деб ном қўйди. Ҳар қайси юз кишидан иборат қолган тўрт манипулга: фальгиферлар, яъни ўроқ билан қуролланган жангчилар ва ретиарлар, яъни сешоха ва сихлар билан қуролланган аскарлар деб ном қўйилди. Фракияликларнинг биринчи ва иккинчи манипуллари қиличлар, пичоқлар ва бошқа қисқа қуроллар билан қуролланган гладиаторлардан иборат эди. Ўн кишидан иборат ҳар бир даҳага ўнбоши қилиб декан, ҳар бир манипулга эса катта ва кичик икки центурион (юз боши) бошлиқ қилиб қўйилди. Спартак деканларни ҳам, центурионларни ҳам ўзи билан бирга Капуядан қочган олтмиш саккиз гладиатор орасидан олиб қўйди, чунки уларнинг мардлиги ва жасурлигини яхши билар ва уларга комилан таяна оларди.

Борторикс Спартакка айтдики, биз қапталида турган йўл тахминан икки миляча тоғ бағридан ёнлаб бориб, сўнгра тор сўқмоққа ўтади, бу сўқмоқ эса тўқайзорлар орасидан чўққига қараб кетади-ю, маълум баландликка етгач, баланд қоялар ва чуқур жарлар орасида йўқолиб кетади.

— О, ниҳоят шунча азоб-машаққатлардан кейин энди улуғ худолар бизга мададкор бўла бошладилар! — шодланиб хитоб қилди Спартак. Ана ўша баландликда, ўша тўқайзорлар орасида бургутлар уя соладиган ва ёввойи ҳайвонлар ин қурадиган, одамзоднинг қўли етолмайдиган ўша ерларда биз ўз озодлик байроғимизни тикамиз. Тақдир бундан ҳам яхшироқ жойни бизга насиб қилиши мумкин эмас... Қани кетдик!!

Гладиаторлар когортаси Везувий чўққиси томон йўл олиши билан Спартак Лентул мактабидан келган тўққиз гладиаторни олдига чақириб, уларни кўп пул билан таъминлади ва дарҳол турли йўллар билан учови Римга, учови Равеннага ва учови Капуяга боришини, боргандан кейин мазкур уч шаҳар мактабларида турувчи бахти қора ўртоқларига, Спартак беш юз гладиатор билан Везувий тоғида манзил қурганини, кимки озодлик учун якка ҳолдами, манипул ёки легион бўлибми курашга тайёр бўлса, ҳаммалари зудлик билан унинг олдига келишларини айтишни буюрди.

Мазкур шаҳарлардан ҳар бирига учтадан чопар юбораркан, Спартак, борди-ю бирон фалокат бўлиб, улардан баъзилари йўлда қўлга тушган тақдирда ҳам, ҳеч бўлмаганда тўққизтадан учаласи айтилган жойга етиб боради, деб фикр қилди. Спартак мазкур тўққиз гладиатор билан хайрлаша туриб, уларга жуда эҳтиёт бўлиб боришни маслаҳат берди. Улар тоғ этагига тушганларида Спартак чопганича тез қадам ташлаб чўққига кўтарилаётган отрядига етиб олди.

Кўп ўтмай гладиаторлар когортаси иккала томонида боғлар, уйлар, токзорлар чўзилиб кетган йўлни орқада қолдириб, тоғнинг тўқайзор қисмига етди; сўқмоқ тикка кўтарилган сари, жойлар шу қадар хилват бўларди, бу тўқайзорларда ҳукм сурган сукунат янада кўпроқ кучаярди. Аста-секин пастак буталар ва пакана дарахтлар кетда қолиб, тёрнлар, четан дарахтлар, асрий эманлар ва мирза тераклар бошланди.

Гладиаторлар баландликка кўтарилаётганда йўлда кўп деҳқон ва боғдорларни учратдилар, улар Помпея, Неаполь ва Геркуланум бозорларида сотиш учун кўкат ва мева солинган саватларини кўтариб ёки эшакларига ортиб борардилар. Қуролли кишиларга улар таажжубланиб ва қўрқиб қарардилар. Гладиаторлар ўрмонзор ичига кириб кетгандан кейин уларга энди фақат яккам-дуккам чўпонлар дуч келарди; бу чўпонлар бутазорлар, қоялар ва харсанглар орасида сурув-сурув қўй ва эчкиларни боқиб юрардилар.

Дамба-дам бу қўй ва эчкиларнинг баъраши тоғда акс садо бўлиб эшитиларди.

Икки соат давомида машаққат билан юқори кўтарилгандан кейин Спартак когортаси вулқонли қоя устидаги катта майдончага етди; бу майдонча худди каттакон оппоқ пардадек доимий қалин қор қатлами қоплаб ётган Везувийнинг энг баланд чўққисидан бир неча юз қадам пастда эди. Спартак шу ерда тўхтаб дам олишга қарор қилди. Солдатлар дам оларкан, у бутун майдонни айланиб чиқди, майдоннинг бир томонидан тиккасига қояли сўқмоқ илон изи бўлиб кетган эди: гладиаторлар шу сўқмоқдан бу ерга чиққан эдилар; иккинчи томонидан чиқиб бўлмайдиган баланд қоялар қаққайиб турарди: учинчи томонидан эса тоғнинг рўпарадаги ёнбағирларининг манзараси намоён бўларди ва тоғ этакларида, тўқайзор жарларнинг пастроғида, қуёш нурига чўмилиб далалар, токзорлар, зайтун дарахтзорлари ва ўтлоқлар чаман бўлиб ётарди; бу Нола ва Нуцериянинг кенг чаманзор вилоятлари бўлиб, то уфққа туташган Апеннин тоғлари этагларигача чўзилиб кетган эди. Помпея томонига қараганда бу ердан чиқиш ва тушиш яна ҳам қийинроқ эди, демак, бу томондан майдонча ҳужумдан амин эди.

Спартакнинг манзил қуриш учун танлаган жойи ҳам жанубдан, Салерн томонидан хавф-хатарсиз эди, чунки майдончанинг бу чеккаси тикка девор бўлиб жарга тушиб кетганидан худди қудуққа ўхшарди, шунинг учун бу ердан одам тугул, ҳатто эчки ҳам чиқолмас эди.

Фақат қояларнинг оралиғидан ёруғ тушиб турадиган жарнинг охири ғорга бориб тақаларди, ғордан эса бирданига тоясси текисликкача бир неча миля чўзилиб кетган чаманзор тоғ бағрига чиқиладиган йўл намоён бўларди.

Спартак майдончани диққат билан текшириб чиққач, манзил учун танлаган жойи жуда қулай эканлигига ишонди: Капуя, Рим ва Равеннадан мадад келгунча шу ерда яшаб туриш мумкин эди. У болта ва ойболталар билан қуролланган фракияликлар манипулига атрофдаги ўрмонлардан ўтин кесиб келтириб гулханлар ёқишни буюрди; чунки бу гулханлар февраль ойида бундай баландликда баданга жизиллаб тегадиган тун изғиринидан гладиаторларни сақлаши керак эди.

Спартак тоғнинг шарқий ёнбағрига қараган ва чиқиш деярли мумкин бўлмаган майдонча чеккасига бир неча қоровул қўйди, сони ярим манипулга етадиган бошқа бир отряд эса улар чўққига кўтарилган Помпея томонида қоровул бўлиб турди; шундан буён бу майдонча гладиаторлар қароргоҳи деб атала бошланди ва бу номини узоқ вақтгача сақлаб қолди.

Ўтин кесиб келишга юборилган манипул қош қорайганда қайтиб келди; фракияликлар фақат ўтин эмас, балки тошлоқ ерда иложи борича чайла ва иҳота ясаш учун шох-шабба ҳам олиб келишди. Гладиаторлар Спартак раҳбарлигида боя ўзлари келган сўқмоқни ёғочлар ва харсанг тошлар билан иҳоталадилар, унинг кўндалангига хандак қазиб, ёғоч ва тошлар устига тупроқ ташладилар, шу тариқа қисқа вақт ичида баланд истеҳком пайдо бўлиб, гладиаторлар манзилини бирданбир хатарли томондан мустаҳкамлади. Бу иҳота орқасида қоровуллик учун ажратилган ярим манипул жойлашди, иҳотанинг олдида эса бир-биридан бир қадар узоқ масофада соқчилар қўйиб чиқилди, натижада энг йироқдаги соқчилар пости билан лагерь ўртасидаги масофа ярим милядан ошмас эди.

Сўнгги кунлардаги ташвиш ва машаққатлардан қаттиқ чарчаган гладиаторлар тезда ухлаб қолишди ва хуфтон бўлмасдан туриб майдонча жимжит бўлиб қолди. Гулханларнинг лаққа чўғлари данг қотиб ухлаб ётганларнинг гавдаларини ва бу фантастик картинага фон бўлган қопқора қояларни яллиғлантириб турарди.

Ёлғиз Спартак уйқусиз бедор эди; унинг сўнаётган гулханлар шуъласи тушиб турган баланд девқомати ғира-ширада худди афсонадаги алплардан бирининг келбатига ўхшардики, афсонада айтилишича, бу алплар юпитерга уруш эълон қилганлар ва Везувий яқинидаги Флегрей далаларида манзил қуриб, осмонга ҳужум қилиш учун тоғлар устига тоғлар қалаштиришга аҳд қилганлар.

Спартак ҳаммаёғни қамраб олган жимжит сукунат ичида қимир этмасдан турар, ўнг қўлини бўйнига осиғлиқ чап қўли остига қўйган ҳолда пастда, тоғ этагида ясланиб ётган денгизга қараб, Помпея гаванида турган кемалардан биридаги чироғдан кўзини узмас эди.

У кўзларини шу чироққа қадаб турарди-ю, лекин фикру хаёли уни йироқ-йироқларга олиб кетган эди. Хаёли туғилган Фракия тоғлари устида парвоз қилар, беғам болалик ва ёшлик йиллари, сарин шабададек бир зумда ўтиб кетган бахтли йиллари эсига келарди. Унинг сокин ва равшан чеҳраси яна бирдан тундлашди: римликларнинг босқинлари, қонли жанглар, фракияликларнинг мағлубиятга учраши, уларнинг қириб ташланган пода-пода моллари, вайрон қилинган уйлари, хеш-ақраболарининг қул қилиб олиб кетилганлиги кўз олдига келди ва...

Икки соатдан бери шундай хотиралар ва хаёлларга чўмиб турган Спартак бирдан сесканиб, ҳали гладиаторлар чиқиб келган Помпей томондаги сўқмоққа бошини буриб, қулоқ сола бошлади. Унинг қулоғига қандайдир шарпа эшитилгандай бўлган эди. Лекин ҳаммаёқ тинч, фақат енгил шамолдан ўрмондаги дарахтларнинг барглари шилдирарди, холос.

Спартак капага кириб ётишга ҳозирланди; бу капани унинг қаттиқ қаршилик қилишига қарамай, ўртоқлари дарахтларнинг шохларидан ясаб, устини йўлакай қасрлар ва виллалардан олиб келган қўй ва эчки терилари билан ёпган эдилар. Спартак капа томон бир неча қадам қўйгач, яна тўхтаб, қулоқ солди ва ўз-ўзича: «йўқ, ўзим ўйлагандай... У ердан солдатлар тоққа чиқиб келишаяпти!» — деди.

У кеча кечқурун қурилган иҳота томон бурилиб, гўё ўз-ўзи билан сўзлашгандай шивирлади:

— Дарров-а? Ақл бовар қилмайди-ку!

У ярим манипул гладиаторлар қоровул бўлиб турган жойга етмасданоқ, у томондан қулоғига ғовур-ғувур бўғиқ товушлар келди ва шу пайт тун сукунатида олдинда турган соқчининг баланд бақирган товуши барала эшитилди:

— Ким келяпти?..

Шу он ўша овоз яна баландроқ қичқирди:

— Қуроллар шайлансин!

Иҳота орқасида бир лаҳза олатасир бўлди: гладиаторлар қуролланиб, пистирма кетида жанговар тартибда тизилдилар.

Шу пайт қўлида қилич тутган Спартак қоровуллар турган жойга борди ва жуда босиқлик билан деди:

— Бизга ҳужум қилмоқчи бўлишаяпти... Лекин бу томондан ҳеч ким чиқа олмайди.

— Ҳеч ким! — якдиллик билан хитоб қилишди гладиаторлар.

— Бировингиз лагерга бориб, бонг урингиз ва менинг номимдан тартиб ва осойишталик сақлашни талаб этинг.

Шу орада қоровул бўлиб турган соқчи, келаётганлар томонидан: «Садоқат ва ғалаба» деган шартли паролни эшитди; декан кимлар келаётганини билиш учун саккиз ёки ўн солдат билан югуриб боргунча, бутун лагерь уйғонган эди. Бир зумда шов-шувсиз, довдирамасдан, барча гладиаторлар қуролланди, ҳар бири манипулда ўз ўрнини эгаллади, когорта худдий Марий ёки Сулланинг эски легионерлари каби, ҳар қандай ҳужумни мардонавор қайтаришга шайлангандай сафга тизилди.

Декан тамом эҳтиётлик билан, лагерга келаётган отряднинг кимлигини суриштириб билгунча, Спартак қоровулда турган ярим манипул соқчилар билан сўқмоқ томонга бурилиб иҳота орқасида индамай турди; улар у томонда нима бўлаётганини билиш учун қулоқ солиб туришарди. Бирдан деканнинг қувноқ овози эшитилди:

— Бу Эномай-ку!

Шу он унинг кетидан бораётган ҳамма гладиаторлар ҳам:

— Эномай! — деб такрорлашди.

Бир лаҳзадан кейин Эномайнинг гулдираган товуши эшитилди:

— Садоқат ва ғалаба! Ҳа, бу мен, билан бирга Капуядан якка-якка қочган тўқсон ўртоғимиз ҳам келишяпти.

Спартакнинг қувончи ичига сиғмасди. У иҳота устидан сакраб Эномай истиқболига югурди. Улар ака-укадек қучоқлашиб кўришдилар, лекин Эномай Спартакнинг чиққан қўлига озор етказмасдан кўришишга ҳаракат қилди.

— О, азизим Эномай! — хитоб қилди Спартак, ич-ичидан қувониб. — Мен сен билан бу қадар тез кўришаман деб умид қилмаган эдим.

— Мен ҳам, — деди Эномай, каттакон қўллари билан Спартакнинг қўнғир сочли бошини силаб ва айни вақтда унинг пешонасидан ўпиб.

Кўришиб бўлганларидан кейин Эномай Спартакка ҳамма воқеани бир бошдан сўзлаб бера бошлади. Унинг отряди бир соатдан ошиқ Рим когорталари билан жанг қилиб уларнинг ҳужумини қайтариб турибди, римликлар икки қисмга бўлиниб, бир қисми гладиаторлар билан юзма-юз олишибди, иккинчи қисми эса уларга орқа томондан зарба бериш ниятида Капуя кўчаларидан айланиб ўтибди. Эномай уларнинг мақсаддини пайқабди; у йўлнинг кўндалангига қурилган тўсиқларни ҳимоя қилишдан воз кечиб ва Спартак билан бирга бекиниб қочган ўртоқларга хавф-хатардан йироқлашмоқ учун бир соат кифоя қилишини англаб, чекинишга қарор қилибди-да, ўзи билан бирга жанг қилган гладиаторларга тарқалиб бирон жойга бориб бекинишни ва эртага кийимларини ўзгартириб, якка-якка шаҳардан чиқишни буюрибди. Уларга акведук тоқлари остида учрашишни тайинлабди; Эномай кечқурунгача ўртоқларини кутиб, сўнгра йўлга чиқмоқчи бўлибди. Унинг ҳикоя қилишича, йигирмадан ошиқ бахти қора ўртоқлари Лентул мактаби олдидаги тунги жангда ҳалок бўлибди, у билан бирга римликларга қарши жанг қилган ва сўнгра унинг маслаҳати билан якка-якка тарқалиб кетган юз йигирма гладиатордан акведук олдига фақат тўқсон киши келибди: улар ўтган кечаси йўлга чиқиб, айланма йўллар билан Помпеяга келибдилар ва унда Спартакнинг Капуяга юборган чопарларидан бири билан учрашибдилар. Чопар уларга Лентул мактабидан қочган гладиаторлар қаерда манзил қурганларини аниқ айтиб берибди.

Бу олтинчи манипулнинг келиши лагердагиларни ғоят қувонтирди. Меҳмонлар учун гулханларга янгидан ўтин қаладилар, камтаргина зиёфат учун нон, сухари, пишлоқ, мева ва ёнғоқлар билан дастурхон туздилар. Ҳамманинг ғовури орасида ким ким билан кўришганини билиш қийин эди. Ҳаммаси аралаш-қуралаш бўлиб кетди: бирови хитоб қилади, бирови ҳикоя қилади. «Э, шу ерда мисан?» — «Аҳволинг қалай?» — «Яхши келдиларингми?» — «Бу ерга қандай қилиб чиқдиларинг?» — «Жойимиз қулай, бу ердан туриб ўзимизни ҳимоя қилишимиз мумкин....» — «Ҳа, бахтимиз бор экан!» — «Хўш, Капуяда нималар бўлди?» — «Хўш, ўртоқларнинг аҳволи қалай?» — «Тимандр қалай?» — Бояқиш!» «Ўлди?..» «Қаҳрамонларча курашиб ўлди дейсанми?» — «Помпейдий-чи?» «Биз билан!» — «Биз билан?» — «Эй, Помпейдий!» — «Хўш, Лентул мактаби қалай?» — «Офтобда қолган қордек ўсаяпти». — «Ҳаммаси келишадими?» — «Ҳаммаси». Бу хил саволлар ва хитоблар ҳамма томондан эшитиларди.

Ўртоқлари келиши билан гладиаторларнинг ғовур-ғувур гаплари, юракдаги орзу-умид ва қайғу ҳасратларини тўкишлари билан вақт алла маҳал бўлиб қолди. Спартакнинг сафдошлари яна анчагача ухламадилар, фақат тун оғгандагина қўзғолончилар манзилгоҳида сукунат ва ором ҳукм сурди.

Тонг пайтида Спартакнинг буйруғи билан, ухлаб ётган гладиаторларни уйғотиш учун ўн қул ва гладиатор бурғу, най ва сурнай чалдилар. Спартак билан Эномай ўртоқларни жанговар тартибда сафлаб кўрикдан ўтказдилар, илгари берилган буйруқларга ўзгаришлар киритиб, янги буйруқлар бердилар, ҳаммани мумкин қадар яхшироқ қуроллантиришга ҳаракат қилдилар. Сўнгра қоровуллар алмаштирилди, лагердан икки манипул олиниб, бири озиқ-овқат топиб келишга, иккинчиси ўрмондан ўтин кесиб келишга юборилди.

Лагерда қолган гладиаторлар Спартак ва Эномайдан намуна олиб, қўлларига болта ва бошқа ҳар хил ер ковлайдиган асбоблар олдилар (бундай асбоблар лагерда кўп эди) ва қоялар орасидан тошларни ковлаб ола бошладилар; бу тошларни ўзлари иплардан тўқиган палахмонга солиб душманга отиш мумкин эди. Гладиаторлар бу тошларнинг бир учини йўниб, лагернинг бошдан оёғигача уйиб қўйдилар. Айниқса лагернинг Помпеяга қараган қисмида кўп тош тайёрлаб ва тўплаб қўйилди, чунки ҳужум бўлса энг олдин шу томондан бўларди.

Гладиаторлар бутун кун ва бутун тун бўйи шу иш билан шуғулландилар. Учинчи куни тонг отарда қоровулларнинг: «Қуроллар шайлансин!» — деган бақириғи бутун лагерни уйғотиб юборди. Римликларнинг минг кишига яқин икки когортаси трибун Тит Сервилиан бошчилигида, гладиаторларнинг манзилига ҳужум қилиш учун, Помпея томонидан тоққа тармашиб чиқа бошлаган эдилар.

(Давоми бор).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ

Радио

25 январь

ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Торлар тилга кирганда» деган музикали эшиттириш (ўзбекча). 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Енгил куйлардан концерт (ўзбекча). 20.00 «ЛЕНИННОМА» программаси (ўзбекча). 20.30 Халқ талантлари концерти (ўзбекча). 21.00 «Социалистик мамлакатларда» деган эшиттириш (ўзбекча). 21.10 «Қишлоқ меҳнаткашлари, талабларингизга мувофиқ» деган концерт. 22.20 «Шанба оқшомида» деган концерт. 23.10 Куйлар тинглаб дам оламиз.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ҳажвий ҳикоялар (ўзбекча) 19.30 Қорақалпоқ адабиёти ва санъати ҳафталиги олдидан. «Аитбой Бекимбетов жанг қилади» (русча). 20.00 Тожик халқ қўшиқлари. 20.30 Озарбайжон куйлари. 20.50 «Лабораториялар бўйлаб саёҳат» (русча). 21.00 Рақс куйлари. 21.40 Татар ёзувчиларининг янги ҳикоялари (татарча).

26 январь

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.45 «Мактаб ва жамоатчилик» (ўзбекча). 8.25 К. Отаниёзов ва К. Исмоилова концерти. 9.30 Шарқ куйлари. 10.10 «ТАБАССУМ» радиожурнали. 11.35 Чолғу куйлари. 12.15 «Эрталабки салом» (Москва). 13.30 Опереттalардан парчалар. 14.00 «ПАХТАКОР» радиожурнали. 15.00 «Бизнинг почта» (ўзбекча). 15.10 Сиз ёқтирган қўшиқлар (ўзбекча) 15.50 «Олмалик кимё заводи қурилишида» деган эшиттириш (русча). 17.40 Экран янгиликлари

18.00 «Музикали глобус». (ўзбекча). 18.40 Н. Римский-Корсаков. «Порлоқ байрам» увертюраси. 19.20 Ўзбек куйлари. 20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси 20.30 Кечки концерт (ўзбекча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча) 21.10 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.20 «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. 23.20 «Хайрли кеч» деган концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Қардош республикалар композиторларининг эстрада куйлари. 9.15 Реклама ва эълонлар. 9.30 СССР Большой театри солистларининг концерти.

19.00 Топишмоқли концерт (ўзбекча). 19.30 СССР санъат усталарининг концерти. 20.00 «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва). 21.00 Тожикистон композиторларининг қўшиқлари. 21.40 Ўзбек куйлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 Ю. Шапорин. «Калхатлар қачонгача безовта қилади» ораторияси. 13.45 Г. Свиридов. «Патетик оратория». 16.00 «Композитор А. Глазунов» деган концерт-очерк (ўзбекча).

Телевизор

25 январь

ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.35 «Бизнинг шаҳримиз». Телефильм. 19.25 Телевизион янгиликлар. 19.40 «Янги қўшиқ келди». Музикали эшиттириш. 20.25 Кўрсатишлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.30 «Заводим — менинг оилам». 21.00 «Огонёк». 22.00 КВН—69. 23:45 Телевизион янгиликлар. 24.00 Социализм дунёси. 00.30 «Марианна». Бадиий фильм. 01.45 Конькида тез югуриш бўйича Европа биринчилиги. Эшиттириш Германия Федератив Республикасидан олиб кўрсатилади. 02.45 Москва кўрсатишларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Телевизион янгиликлар. 19.15 Рангли телевидение программаси.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.30 «Шанба нонуштадан сўнг». Музикали дам олиш программаси (такрорий эшиттириш). 21.10 «Соғиниб келибсан...» Концерт. 21.40 Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 Экран — болаларга. 19.00 Янгиликлар. 19.15 Ленин чақириғи коммунистлари.

Тожик тилида: 19.50 «Шарора» Тележурнал. 20.40 Концерт. 21.45 Янгиликлар. 22.00 Қувноқ соатда.

26 январь

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 10.00 Болалар учун. «Уни Амиго дейишар эди» Телепостановка. 12.55 «Қўлни бер, қоплон». Бадиий фильм. 14.00 Хотин-қизлар, сизлар учун. 14.30 «Қишлоқ жамоли» Эшиттириш (қозоқ тилида). 16.55 Кўрсатишлар программаси. 17.00 Ўсмирлар учун. «Орзу» (ўзбек тилида).

Рус тилида: 17.30 Болалар учун. «Хорда фақат болалар» Кинофильм. 17.45 «Ахборот» информацион программаси.

18.15 Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.20 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. Миниатюралар телевизион театри. 19.05 «Деразадаги қизлар». Бадиий фильм. (Рус тилида). 20.50 10 минут музика. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.30 «Насрулла ва Гуландом». Музикали лавҳа

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.00 Болалар учун эрталабки гимнастика машғулотлари. 12.15 Телевизион янгиликлар. 12.30 Ўқувчилар учун. «Будильник». 13.00 Музикали киоска. 13.30 Ленинград хазиналари. 13.45 Ўсмирлар учун эшиттириш. 14.45 «Барабанчининг тақдири». Бадиий фильм. 16.15 «Дўстларимиз табриги». 17.00 Қишлоқ соати.

18.00 Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун. «Чегара ёпиқ». 18.30 Эфирда «Молодость». 19.30 Рангли телевидение программаси. 21.00 Бокс бўйича Европа кубоги финали. СССР — ПОЛЬША. 24.00 Европа, воқеалар, мамлакатлар, проблемалар. 00.45 Саргузашт ва фантастикаларнинг ижодий бирлашмаси. 01.30 Конькида тез югуриш бўйича Европа биринчилиги. (Эшиттириш Германия Федератив Республикасидан олиб кўрсатилади). 02.30 Москва кўрсатишларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

Қирғиз тилида. 17.00 Экран — кичкинтойларга. 17.20 «Денгиз ва тоғлар оша». Кинопанорама.

18.20 Дирижёр А. Жумахматов.

Рус тилида 19.25 Экран — болаларга. 19.45 «Янгиликлар» киноклуби. 21.00 Музикали мозаика. 21.30 «Заречная кўчасида баҳор». Бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—25/I да **Русалка**, 26/I да кундуз **Жизель**, кечқурун **Трубадур**.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 26/I да **Аяжонларим**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Тошболта ошиқ**, 26/I да кундуз **Фарҳод ва Ширин**, кечқурун **Гавҳари шамчироғ**.

Кино

25 ЯНВАРДА

Ака-ука Карамазовлар (эрталаб соат 11 ва кундуз 5 яримда).

Тошдаги достон (кеч 8 яримда)— САНЪАТ САРОЙИ.

Жонсиз мавсум (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», ВОСТОК» кечқурун).

Трясогузка армияси яна жангда —«ДРУЖБА» (2-залда), «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кечқурун).

Сангам (ўзбек тилида)— НАВОИЙ номли (кечқурун).

Фантомас (1 ва 2-серия)— «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

26 ЯНВАРДА

Ака-ука Кармазовлар (эрталаб соат 11 ва кундуз 5 яримда).

Тошдаги достон (кундуз 2 ярим ва кеч 8 яримда)—САНЪАТ САРОЙИ

Жонсиз мавсум (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Трясогузка армияси яна жангда—«ДРУЖБА» (2 залда), «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли кундуз ва кечқурун).

Фантомас (1 ва 2-серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ

ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР

ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга конкурс эълон қилади:

КАФЕДРА МУДИРЛАРИ: сиёсий иқтисод, ўзбек тили, француз тили фонетикаси (доцентлар ёки катта ўқитувчилар, фан кандидатлари) француз тили грамматикаси совет ва чет эл адабиёти (доцентлар, фан кандидатлари). сиртқи ва кечки факультетларда француз тили (доцент, фан кандидати ёки катта ўқитувчи).

Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 104-уй.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ СИГНАЛИЗАЦИЯ ВА АЛОҚА ХИЗМАТИНИНГ 406-МАХСУС ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИГА

сигнализация, централизация, блокировка (СУБ) қурилмалари монтажи ва қурилиши ҳамда алоқа қурилмалари монтажи бўйича мастерлар: СЦБ қурилмалари инженер-созловчилари; алоқа ва СЦБ қурилмалари монтажи бўйича бригадирлар: СЦБ қурилмалари техник-созловчилари; СЦБ ҳамда алоқа электромонтёрлари, тракторчилар, шофёрлар, траншея қазувчи машиналар машинисти ва уларнинг ёрдамчилари

КЕРАК

Меҳнат ҳақи ишбай-мукофот ва вақтбай-мукофот тариқасида тўланади.

Бундан ташқари 30% қўшимча ҳақ тўланади.

Қабул қилинганлар темир йўлда мавжуд бўлган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Мурожаат учун адрес: «Тошкент шаҳар, Куйбишев шоссеси, 9-уй (Тепловоз депосининг электротехника устахонаси территориясида; 5, 7, 12, 26, 55, 87-автобусларнинг «Тепловоз депоси» бекати)

[illegible] ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 [illegible] 23 ЯНВАРЬ, 19[illegible]

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси 15-уй. Редакция телефонлари. Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари 33-27-08 адабиёт санъат ва маданият бўлими 33-29-55 хатлар ва оммавий ишлар физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари 33-27-57 ахборот бўлими—33-65-57; эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Индекс 64579.

Нашр. № 2662

Р. 02586.